

પ્રેમનું પરીણામ!

સાચા પ્રેમમાં હરકત નાખવાનું ઘડાપુર્વક
પરિણામ દર્શાવતી બોધદાયક વાર્તા.

પ્રગટ કરનાર—

રતનલાલ એફ. અચારીઆ.

રૂ. “વાર્તા વિભાગ” મેવરીટ, ફાદરડ મારકેટ મુંબઈ.

વાર્તા વિભાગ પુસ્તક ૮૭ મું.

કીંમત.....૫.....આના.

૩/૨

મોંઘવારીમાં ચોખખા માલનું સસતું સેલ.

તાળે માલ રતલના રૂ. આ. પૈ.

બદામ	„	૦-૧૪-૦
કીસમીસ	„	૦-૫-૦
પરતા	„	૧-૨-૦
ચારોલી	„	૦-૮-૦
મલીદા ખાંડ	„	૦-૩-૦

તાળે માલ, રતલના, રૂ. ર.

ગોલાખ સસતી	૦-૬-૦
મીઠું તેલ ખાટલી	૦-૫-૦
વનસ્પતી દીન (૪૦ રતલી)	૯-૪-૦
„ „ (૧૦ „)	૩-૧૨-૦
„ „ (૫ „)	૧-૧૧-૦
„ „ (૨ „)	૦-૧૨-૦
નરું ઘી રતલનો	૧-૦-૦
સુખડ પેરીયાં	૦-૧૨-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ સંસ્થાન્ય
[ગુજરાત કૌપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમિક ૨૨૨૪૨ કિંમત ૦-૨-૦.

સંચાલન પ્રેમરૂં નરિહામ

વર્ગિક ૬-૩

કરવશાદ	„	૦-૦-૬
કેશર	„	૩-૧૨-૦
જામફળ	દબન	૦-૨-૬
રવો પેકેટ	રતલી	૦-૧-૬
મેદો	„	૦-૧-૬
સેવ	„	૦-૪-૬
સેવ છુટી	„	૦-૩-૦
ગોલાખ ખાટલી	„	૧-૦-૦
ગોલાખ પેંટ	„	૦-૪-૦

રત જામફળ તટલી માલ બહુજ
કીકાયતે પુરો પાડયે છીયે. ચાર
પેહડીનું પુરાણું ખાતું-આર. એફ.
અચારીઆ મુંબઈ-કાશરડ માર-
કેટમાં પાંચ દુકાનો ધરાવે છે અને
દરેક કોમના ગ્રાહકોને પુર સંતોષ
આપે છે. (પુરત ખરીદો છાપેલા
ભાવમાં ફેરફાર થવા સંભવ છે.)
તા ૧-૮-૪૦

પ્રેમનું પરીણામ!

સાચા પ્રેમમાં હરકત નાખવાનું ધડાપુર્વક પરિણામ
દર્શાવતી બોધદાયક વાર્તા.

લેખક—ફક્તી શાપુરજી મારતર (એલાબા.)

“ વાર્તાવિભાગ, ” ડૉ. કાફરડ મારકેટ અંદર; મુંબઈ, ૧.

પ્રકરણ—૧ છું.

શેખીન વાંચક, તમારી આશાવંત નજર, તમે મલખાર હીલ પર આવેલા કુશદે બંગલા ‘પરવીન’ મહાલ તરફ ફેરવો, ત્યાં એક તમને બંદગીનો હોલ નજરે પડશે, કે જ્યાં એક અનુષ્ઠાન ખુબસુરત, કરલી બાલ-વાળી નાનુક સુંદર રમણીને ભક્તીમાં, મસ્તુલ થયેલી તમે જોશો. ખરેખર ખુદાની બંદગી કરવાથી કાણુને શાન્ત મળી નથી કે તે નાનુક આકારને મળે નહિ ? તેણીએ બંદગી પુરી કરી ખુદાની સ્તુતિ કરનાર એક ગાયન લલકાર્યું, જેનો સાર એ હતો કે—ખુદાજ એકલો દુન્યાનો ધણી છે, અમે ઇન્સાન તું મન પવિત્ર રાખી, ખુરા વિચારને રૂખસદ આપી, પલેપલ તું તેની આરાધના કર, જે તું ઇશ્વરના હરમાનને માન આપી, ધર્મ ખાતર સદકે કરે જન તો તે ખુદા તને મદદ કરશે, કારણકે તેના જેવી શક્તિ કાઠનામાં નથી.

આપણી વાર્તાની હીરોઇન ‘પરવીન’ ખુદાની યાદ કરી, ગાયન લલકારી, ગ્રુઈંગ રૂમમાં આવી, એક નોવેલ લઈ વાંચવામાં ચીત પરોવવા લાગી, પણ પરવીનનું ધકધયાન પોતાના પ્રીયતમ તરફ હોવાથી વાર્તા વાંચવામાં લક્ષ ન લાગ્યું. કહો બત્રા ? કાણુનું ધ્યાન પ્રીયા યા પ્રીયતમમાં હોય તો બીજી બાજુ લાગી શકે ?

પરવીન એખલી-એખલી સોદા પર બેસી વીચારમાં તહીન બની મઠ હતી.

“આહા! ખરેખર ખુદની અજબ લીલા છે, હા માથુસનું ને ધાયું મનું હોતે, તો કુદરત કહેવાતેજ શું કામ? ઓ! પાક કીરતાર તારી પાસે દુવા ગુજરી માગુંય કે મારી એકજ આશા હિમીદથી બરેલી છે, તે ખર લાવજે, મારા શીલીને તું સદા જ્યાંથી હોય ત્યાં સુખી ને ખુશનુદ રાખજે, પણ શું શીલી મને ચાહતો હોશે? શું મારા તાબેવંત પપ્પા મને મારા મનમાં ધારી લીધેલા શીલી સાથે પરણાવશે? અરે! રે!! ઓહ!!! એવણુ ને જાણ્યો તો શું તું શું કરી બેસશે. ખીયારા શીલીનેથી શું ખખર કે હું એને કેવા સાચા પ્યારથી ચાહુંય. ને મનમાંજ પરણીને અદરમળી જાઉંય. નહીં! નહીં!! શીલીની રીતભાત પરથી તો લાગેય કે ફીલી મનેજ ચાહેય, પણ હજુ ત્યારે ફીલી ડીયર, મારા હાથની માગણી કાંઈ નહિ કરતો હોશે? ફીલી! ફીલી!! જ્યારે હું તને ચાહી, આખો દિવસ અને રાત યાદ કરુંય, ત્યારે તુને મારે માટે જાંખો પ્યાલખી આવતો હોશે કે નહિ?” ફીલીની સખી હાથમાં લઈ જાણે તે ફીલી સાથે વાત કરતી હોયની તેમ પરવીન સખી સાથે વાત કરવા લાગી.

“શીલી! ફીલી!! તને એકજવાર પપ્પાની ઓફીસમાં જોયો ત્યારથીજ મેં તો શુદ્ધી ગુમાવી છે, ને મારા જીગરમાં તારી મુરતી સમાવી દીવાની કીધી તેં મને તારા પ્યારથી, આગ સળગીજ પ્રોતની, જોયો મેં તને જ્યારથી કહેની તું યશે ક્યારે માહરો?”

પરવીન ફીલીના વિચારે ગાંડી દીવાની બની, જે ગમે તે એખલી દ્રોષ્ટમ રૂમમાં તેનો ફોટો હાથમાં લઈ બકી રહી હતી, અને હજુ આગળ વીચાર કરવાજ કરતે, પણ એટલામાં એક નોકરે આવી કહ્યું.

“છોટા બાપજી, આપણી શેઠની ઓફીસના મેનેજર શીત્રી, શેઠને મલવા માંગેય. હું તેમને ના કહું કે શેઠ નથી? અથવા તો એમ કહું કે શેઠ થેડા વખતમાં આવી લાગશે!”

“હા, જા, એવણુને દ્રોષ્ટમ રૂમમાં મોકલ હું છું, પપ્પા હમણાજ આવતા હોશે.”

“વારૂં બાપજી,” નોકર ગયો ને શીલીના પગલાં તે તરફ આવતાં સમજ્યાં.

શીલી મારશલ ને પરવીનની આ પહેલી વારજ એકલી મુલાકાત હતી,

ફવરીટ, અને પાલી દારૂગણી બચક' કામાખ્યામ બાહરની ડુકાને વેચે છે. ૧૫

શીલી એક ગરીબ મા-બાપનો બેટો થતો હતો, તેના મા-બાપ કે સગું વહાલું કંઈ હતું નહિં. તે બધા શેઠ સર હોરમસલાહ એંટીની મહેર-બાનીથી તેઓનીજ ઓશીસમાં એક સાધારણ કલાકપરથી પોતાની જાતી હુશ્મારીથી આગળ વધી મેનેજરના માનવંત ઓદા પર આવ્યો હતો, અને જહાંગીર નામના એક બીજા જવાનને શીલીની જગોએ રોક્યો હતો. હાલે બહો કારબાર શીલીના હાથમાં હતો ફક્ત નાણા બાબતની સહી કરવા માટેજ તેને શેઠ આગળ આવવું પડતું યાતો કંઈ જરૂર બાબદ સર વાત કરવા, નહિ તો ઓશીસમાં શીલીની સહીથી પણ સધળું કામકાજ પ્રમાણીક પણે વધતું ને વધતું રહેતું અને એસ્ટેટ જહાંગીર નામનો તેને મદદ કરતો હતો. એટલી ટુંક ઓળખ પછી આપણે આગળ ચાલશું.

“હલો! મીસ એંટી, કેમ છેઓ જી?” આવતાંને વાર માથાના સહેજ લહેકાથી નમન કરતાં શીલીએ કહ્યું.

“સારી કાતી, તમે કેમ છેઓજી?” તેણીએ હસીને આવકાર આપતાં શીલીને વલતો સવાલ કર્યો.

“ઓ. કે.” તેને નરમાસથી જવાબ વાલ્યો.

“કેમ, જી, કંઈ આજે ખાસ ફેરો ખાવો પડ્યો?” કંઈ પણ વાત કરવી જોઈએ એમ ધારી પરવીને વાત છેડી.

“જી, જરા તમારા બાવાજી આગળ જરા ઓશીસના એકાઉન્ટ ઉપર સહી લેવા માટે આવ્યો છુંજી.”

“હં હં કંઈ નહિ બેસોજી, પણ પપ્પા હમણાજ આવતા હોશે તમને કંઈ નોવેલ કે, મેગેઝીન વાંચવા આપુ?”

“જી, નહિ, થેંકસ, મને તો તમારી ‘કંપની’ મલશે એટલે બસ.”

“શું ખરેખર તમને મારી કંપની ગમેય કે હું ગમુંચ?”

“મને માફ કરજો મીસ એંટી હું.....”

“પણીજ મને મારા નામથી બોલાવશે?”

“પરવીન! મને માફ કરજો હું એક અદના નોકર થઈ.....”

“નહીં, એવું ના બોલો, હુન્નાના બધાં માણસો સરખાંજ છે.”

“મને! મને!! તમારું નામ તો શું, પણ તમે વટીક મનોચ.”

“ખરેખર કેહોચ?”

૧] આવી હજારો વાર્તા તડાકાબંધ ખપી જાય છે તેનો ભેદ શું ? એક વાર્તા વાંચી જુઓ.

“હા. ખરેખર કહ્યું, હું તમોને ચાહુંય, તમે મને ચાહોય ?”
તે કાકલુદી ભરી અરજ કરતો તેણીના સોદા આગળ વધું નજીક ગયો.
પ્રથમ તેને તેની ખાંધપર હાથ પસવાર્યો, તેણી ખુશ દેખાવાથી તે પછી
તેને તેણીના હાથે હાથમાં લીધા, તેણી તોપણ કંઈપણ ન બોલી, એટલે તેને
તેણીના હાથે પર કીસીઝ લીધી ને બાજુમાં બેસી જઈ તેને સવાલ પુછ્યો.

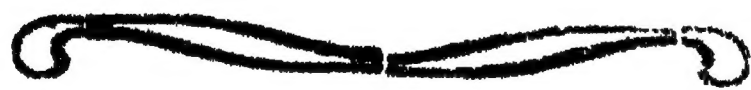
“શું તમેખી મને ચાહોય ?”

પરવીને જવાબ ન આપ્યો. પણ ફીલીના ખભાંપર માથું મુકી દીધું
અને તે પહેલવાન-પેશાની ભરેલી છાતીની અંદર પોતાનું કરલી બાલવાલું
માથું દબાવ્યું.

“ફીલી ! હું તમારીજ છું ને તમારીજ રહેવશ.”

“આહા !” દુન્યામાં તેં મને સુખી બનાવ્યોય, પરવીન ! ડારલિંગ,
આ તન-મન અને આત્મા હવે તારોજ છે, તું રહેશે સદા માહરી અને
હું સદા રહેવશ તાહરો.”

મીનીટો સુધી તે બે પ્યારાંઓ એક થઈ, એકમેકના જીગરમાં વસી,
પ્રેમ બંધનથી બંધાઈ ગયાં, પ્રેમથી સલગેલી આગને મધુર સુખનોથા
થુજવી, થયલા ધાયલ જીગરના જખમેને રૂઝાવી, તન-મન એકમેકને
અર્પણ કરી જીવન નાવને પ્રેમ સાગરમાંથી કેવી રીતે હંકારવી, તેની વાતો
કરવા લાગ્યાં. પ્રેમ છે ધર્મ, પ્રેમ છે કર્મ ને પ્રેમ છે સ્વર્ગ એવા રૂઝા
વિચારો કરી, પ્રેમ અમૃત પીઈ કેવી રીતે બાવાજી આગળ બધી વાતો
કરવી તેનો નેક વિચાર કરવા લાગ્યા.

પ્રકરણ—૨ જી.

થોડો વખત વિત્યા પછી સર હોરમજશાહ એંટી આવ્યા કે જેવે
ધનના ઢગમાં મરી ચરી રહ્યા હતા, આ દુન્યામાં એવું કોણ છે કે ધનની
ગરમી સહન કરી શકે ? રાજા મહારાજાઓથી માંડીને એક ગરીબ બીખારી
પર વટીક એની એક સરખી અસર હિતરે છે. કાંઈપણ ઠન્સાનની તાકાત
નથી કે સોનાની ગરમી સહન કરી શકે ? બધા એની શક્તિ સામે માથું
જુકાવે છે. એનાજ બળથી માણસ બીજાઓને બેવકુફ બનાવે છે, પારકા
વહુ ઠીકરીઓની આગર ખરીદી શકે છે. અને એનાજ બળથી મોટામાં

મોટાં ન્યાયાસન ધુળવનારા સત્તાધીશોને નમાવી, લૂટારા અને ખૂતી જેવા બચકર ગુનેહગારો નિર્દોષ પુરવાર થઇને દુન્યામાં છડેચોક ફરી શકે છે. સોનું મુખને વિદ્વાન અને દુર્જનને સજનમાં અપાવે છે. ધન ખાતર નવજીવન સ્ત્રીઓ પોતાના પતિઓ અને ખાનદાનની આજર ધૂળમાં મેલવે છે અને માતા ગણાવા જેવી છુટ્ટી સ્ત્રીઓ તેમાં મદદ કરે છે, જેની પાસે દોલતનો કુંગર હોય છે તે ગમે તેટલી સ્વયંતાની કરવા છતાં આરામથી રહી શકે છે, અને જેની પાસે દોલત હોતી નથી, તેઓ ગમે તેટલા સજન હોવા છતાં, દુન્યામાં રજળતા ફરે છે. એક નહિ સમજતાં બચ્ચાંના હાથમાં પણ રૂપીઓ મુક્તાં તેની સાથે રમવા મંડી જાય છે ને જો તે ખૂચવી લેતાં રહી પડે છે, મતલબ એ છે કે સોનાની ગરમી કાંઈપણથી સહન કરી શકાતી નથી, જુઓર્ગ કે યુવાન, ફકીર કે શ્રીમંત બધા એના ગુલામ છે એની સામે હન્સાનની ‘જુદી મત્તા’ કાંઈ હિસાબમાં નથી. શીરી જ્યાંની કાંઈ ચીજ નથી, સારી ચાલચલગત કાંઈ લેખામાં નથી અને ઇજ્જત, આબરૂની ગણતરી કાંઈ હિસાબમાં નથી. આ નજીવા ધાતુના દુકડામાં નથી ખોલવાની શક્તિ કે નથી અક્કલ, નથી એનામાં તાકાત કે નથી કંઈ ઇજ્જત, પણ એ છતાં આ દુન્યામાં એ એવી તાકાત, જોમ, જોર અને દોર ધરાવે છે કે જો આ કે પેલી જહાંનમાં પરવરદીગાર સીવાય બીજા કંઈ પણ ખાફા બંદો ધરાવતો નથી.

પણ વાર્તાથી વેગલો જવા માટે ક્ષમા ચાહું છું!!

સર હોરમજશાહ આવી લાગતા ફીલીએ ઓફીસનું કામકાજ પતાવી પોતાના મનની માનીતી મુરાદને માટે વાત છેડવા હજી તો તે જતો હતો, એટલામાં સર હોરમજશાહનો જીવજનનો ફ્રેન્ડ બેરોનેટ બમનશાહ હીરા માણેક આવી લાગતા, ફીલી રજા ચાહી બીજી વેળા મલતાં વાત કરવાનો વિચાર કરી, સાહેબ સલામ કરી ચાલતી પકડી

પહેલા આપણે બેરોનેટ બમનશાહે પીછાણી લેવાની જરૂર છે! તે ગખર પૈસે પુર માલેતુજર શેઠ્યો હતો તેનો એક પુરો બેટો રૂશી લંડનમાં લાગવગથી બેરીસ્ટરની હિંચી પરીક્ષા પાસ કરી, બધા જુરા લખનો લખ મુંબઈ પધાર્યો હતો. બેરોનેટ બમનશાહના ધણીયાળી પીરોજ સાધુના સાથા તળે ફરતા સ્વયંતાન બેટાને જોઈ ખુશ ખુશ થઈ જતાં હતાં. દુકમાં આટલી ઝોળખ પછી આપણે આગળ વધશું.

સર હોરમજશાહ આગળ બમનશાહ બેરોનેટ પોતાના દીકરા માટે રહી

ગોઠવણ માને હોરમશાહની બેટી પરવીન સાથે રસીતું સગપણ કરવા ખાસ હોરમશાહની માગણીને માન આપીને આવ્યા હતા.

“જ્યાં સુધી મારી આંખો છે, તેટલો વખતમાં હું મારા બચ્ચાંને દર પાડવા માગું.” સર હોરમશાહ બોલ્યા.

“મારો પણ તેજ વિચાર છે,” બનનશાહએ પોતાની ભરાવદાર મુછના આંકડાને વલ આપતા જવાબ ક્યો.

“તો એમજ છે તો મારો વિચાર, તારો દીકરો લંડનથી બેરીસ્ટર થઈને આવેલ, તેની સાથે મારી મા વગરની બેટી પરવીનને પરણાવીને હું રસ્તમને ધર જમાઈ કરવા માંગુ, બોલ દોસ્ત તારી શું ઇચ્છા છે?”

“ચાલ, ત્યારે આપણી દોસ્તદારીમાં વધારો થશે ને આપણી બંનેની દોસ્ત એકઠી થતાં બચ્ચાંઓ જરૂર સુખી થશે ને હજીવત વધશે.” તે ધનના લોભમાં મરી રહેલો શેઠ્યો બોલ્યો.

તેઓએ સગપણ તો ઠાધું હતું પણ શું એ સગપણ થશે? શું તે ખરા બે પ્યારાંઓ છુટા પડશે? શું મા-બાપથી તેઓ વિરુદ્ધ જશે? શું ફીલી જેતું નીમક ખાધું છે તેનેજ નીમકહરામ થશે? આપણે જોઈશું.

પ્રકરણ—૩ જી.

પ્યારની સ્વપ્નવત જાંદગી ગુજરવા નીકળેલા તે બે પ્રેમીઓને ક્યાં ખબર હતી કે તેઓ ધારતાં હતાં તેવો પ્રેમનો માર્ગ કાંઈ સુંદર ગાલીચો બીછાવેલો બાદશાહી દમદમાથી ભરેલો રાજવંશી રસ્તો ન હતો! તે તો નીરાશાઓ અને સંકટની કાતીલ કસોટીના કાંતાઓથી ભરેલું એક ઘીય બીહામણું જંગલ હતું, કે જે ફક્ત પૂર હીંમતવાન, બાહદુર, કીસમતવાલા પ્રેમીઓ સંકટમાં સળુરી, સખ્તાઈમાં સહનસીજતા, દુઃખમાં શાંતિ અને સંતોષથી, પગોમાં ઘડી ઘડી ખૂંચતી, ના કદર હળોની કાંકરીઓ વેડી, અને દર સેકન્ડે વચ્ચમાં આવતી દુઃખની બેરહેમ ઝડીઓને દુર કરી, મારી હટાવી, સુખના અનુપમ સુંદરતાથી ભરેલા કળ્પ વીનાના રસ્તા ઉપર જઈ પહોંચે છે, કે જે રસ્તો આ દુન્યાનું સર્વ સુખ અર્પણ કરે છે. યાને બાગે બહેરત પુરવાર થાય છે!

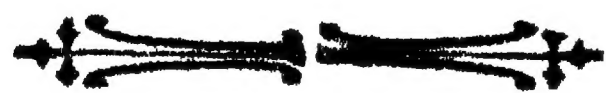
ખરેખર ! જખમાયું જીમર તો જીવવું શા અપનું ? અરે ! મીલકત શા અપની ? પ્રેમીઓને સાચ્યેજ પ્રેમ તરસાવે, હસાવે, રડાવે ને ધડીકમાં રાજ છોડાવી ફરીરખી બનાવે ! પ્રેમના બનેચ સૌ કોઈ પુજારી, રાજા-પ્રજાને મરીજ-ભીખારી, પ્રેમને ખાતર કેટલાક જાનખી આપે છે.

તેમાનોજ આપણી વાર્તાનો હીરો ઉર્ફે નાયક પથ્થુ હતો તે એખલો અકલો નીચે મુજબ બખડતો હતો:—

“દીલ આપી પરવીનને, એવકા કેમ થઈ શકું ?
ધીક્કારી પરવીનને, છોડી તે કેમ દઈ શકું ?
પરવા નથી નોકરીની, પરવા નથી સરદારની,
પરવામા પરવા છે, તે પરવીનના દેદારની.
માન ચાંદ નહિ માગતો, હું “પરવીન-પ્રેમ” તણો લુખો,
પરવા મને પરવીન તણી, હું “પરવીન-દર્શન” તણો લુખો.
પરવીન દીવાનો બની ‘પરવીનનો ફીલી’ વન વન ફરે,
પરવીનને પરજીવાની આશાથી ‘પરવીન દીવાનો’ નઝરે પડે.”

હાલમાં ફીલીને કામકાજ સુખ પડતું ન હતું, પથ્થુ પોતાને સોંપાયલી ફરજને પોતાની બનતી કોશિશથી અદા કરતો હતો.

પ્રેમમાં મસ્ત થનાર ફીલીને ક્યાં ખજાર હતી કે એને બહારથી દેખાતી દીલકસ દુન્યા થોડાજ વખતમાં અંધકારનો સીંહ પડદો ઓઢાડનાર હતી ! અરે પ્રેમમાં ભાન ભૂલેલા બે પ્રેમીઓને ક્યાં ખજાર હતી કે, સ્વર્ગનું જે સુખ હાલે દેખાઈ રહ્યું છે, તે તકલીદી હતું. તેઓને ક્યાં ખજાર હતી કે તેઓને અદેખાઈની કાતીલ કીસ્તી (નાવ-વહાણ) માં અટકાઈ મરવાનું હતું.

પ્રકરણ—૪ થું.

બહાલા વાંચક ! તું તારી નજર આ બે પ્યારાઓ પરથી ઉઠાવી ઇન્ટરોડપર આવેલી એક બીરડોગના ૪ થા મજલાની કલખ તરફ ફેરવ ત્યાં તને.....

દાડમાં મસ્ત થઈ જીમાર ખેલનારા, હરતાઓને રડતા બનાવી દુઃખ દેનારા, ખાજી સફળ ન થતા વંજો માપનાર અગલા ભગત બની જમને

ધૂતનારા, ચાલખાજી ચલાવી માથે ધરતી લઇ રતનારા, બહેશત કે દોબખની નહીં પરવા કરનારા, આજે બદમાશ, કાલે ધુપછાવ બની, સાધુના સાલ્લા તળે સમતાન થઇ વસનારા, પોતાની લુચ્ચી જીભથી ફરેખી જાળોમાં ભોળા શીકારને કુસલાવનારા નાપાક હરેમનોથી પણ બહાર ધુરા ઝહેરી નાગો નજરે પડશે.

તેઓમાં આપણા બધા શેઠ બેરોનેટનો બેટો રસ્તમ નજરે પડતો હતો તે છડેચોક પોતાના, જેવા લુચ્ચા મીત્રો આગળ કહેતો હતો, તે નાકદર બાપની ઠેકડી કરી દાડની અંદર મસ્ત થઇ બેઠો હતો કે,

“હાં હાં હાં ! હાં ! બસ નાચવું-કુદવું-દીચવું, અહીંતહીં જવું, હાં ! દુન્યામાં મલતી બધી મોળમળહ ભોગવી લેવી પેલા કહેચ તેમ “આપ મર ગયે પીછે દુખ ગઇ દુન્યા” શાધરના પૈસા પછી શીકર શાની ને વાત શાની ? ફરવા હરવાનું જરા દીકરા કલખમાં બીલ્ડના ઠોકા સ્નેપ-વીસ્કી મૂકીને, બુદ્ધો તો બસ કહેચને કહેચ કે વેલાતથી બેરીસ્ટર થઇને આયોચ તે પ્રેક્ટીશ કર, હેં, હેં, હેં ! મારા જેવો લાગવગે પાસ થયલો તે શું પ્રેક્ટીશ કરી મરવાનો હતો, તે વળી બાવાને ગરમા-ગરમ સમુસાના ખાતા, મીઠા, પેટીશ કરીને ખવાડું ! જો શાધર, બાધર એમ કહેતે કે દીકરા જરા લાંડન જઈ આયોચ તે ‘ટપ ડેન્સ’ કરી દેખાડ, કે માર્ષ પોરી સાથે ‘ફર્લટ’ કેમ કરવાનું તે શીખાડ તો વળી સમજ્યા !”

ટુંકમાં તેનાજ બોલોમાં ઉપલા શબ્દો લખવાની મક્કસદ એ છે કે રસ્તમ હીરામાણેક ધનના ધગમાં મસ્ત થઈ શું કરી રહ્યો હતો તેની તેને ખબર હતી નહિ. તે પોતાના બાપને કે જેને હજારો લાડ સાથે મોટો કયો હતો અને માબાપનાજ પૈસે મોજ્યાં મારતા પોતાના પિતાને માટે આવા નાલાયક શબ્દો વાપડતાં તે બેરહેમ બેટાને દુન્યાની શરમ વટીક ન લાગી, કાંઈથી લાગે ? ‘જેને છોડી લાજ તેને નાનું જેવું રાજ.’ શું આ વડવાઓની કહેતી ખોટી છે ? રસ્તમને હંમેશની આદત મુજબ લવારો બકારો કરતો જોઇ તેનો માનીતો ગ્રેન્ડ્યુએટ ફ્રેન્ડ અને શીલીનો ઓફીસ એસીસ્ટન્ટ-મહાંગીર તેનાજ જેવી હાલતમાં તેની આગળ ગયો.

“કેમ રસ્તમ ? વરી શાનો લવારો, બકારો કરેચ ? બેન શીવર બીવર લાગુ પડી જશેની ?” લણેલા ગ્રેન્ડ્યુએટ ફ્રેન્ડે પોતાના ફ્રેન્ડને સરપાવ આપ્યો.

“સેવક કંઈ એખલા, અટુલા, લવારા બકારા કરે તેવા નથી જો !

એન શીવર લાગુ પડે તારી એવી-તેવીને સમજ્યો, મને નહિ." રસ્તમ તેની જાત પર ગયો.

"જ્યાં છે ત્યાં કંઈ ખુશ વધાર્ધ છે, બોલ દીકરા બોલ શું બાબત છે ?" રસ્તમને પટાવી લેવાનું જહાંગીરે દુરસ્ત ધાયું.

"બસ, ખુશાલી ! પરમ દિવસે મારા પપ્પાના ફેન્ડ સર હોરમશાહ છેની....."

"હા તેનું શું ?" વચ્ચમાજ તે કહી પડ્યો.

"અરેરે ! કંઈ નહિ તેવણની બેટીની વરસમાં પર બંદાને બોલાવ્યોય. બસ જ્યાં છે ત્યાં મને ઠર પાડવાની ગોઠવણ થાયય. એખી સારું કે પોટ્ટી કરતા દોરયાં મલતાં બધાં મારવાડીઓખી દપટ પડશે, ને સેવક નચીનતાકથી ફરશે."

"પણ દીકરા તારા ફેન્ડને ભુલતો ના.

"જરૂરજ ! એમા વરી ભુલે શાનું ? ચાલ દીકરા ચાલ, વાતવાતમાં "લલ્લુમાઠએ રાજ ખોયું" તેવું થશે, ભુલી ગયો કે આજે તો સુસીલા પ્યારી ને ત્યાં જવાનું છે." તે હવસનો કીડો બોલ્યો.

"આ હા ! ખચ્યા ! ! ડીક યાદ દેવડાવી," કીડા નં. ૨ એ સાથ આપ્યો.

"ત્યારે ચાલો," તેઓએ સુસીલાના ધર તરફનો રસ્તો લીધો.

અરેરે ! ગરીબાઈની હાકલ હિંદુસ્તાનમાં પુકાર કરી રહી છે, ત્યારે આવા નીચ પૈસાના ગુલામો પૈસાને આડે રસ્તે વેરે છે, જ્યાં સુધી આવા વેશ્યાવૃત્તી તેમજ કલબના નીચ ધામોમાં રખડતા યુવકો અટકશે નહિ, ત્યાં સુધી ગરીબાઈ કહી તળશે નહિ, આવા કેટલાક બદમાજોને લીધે પારસી કામને કેવું ખમવું પડે છે તેનો આજના ઉધરતા નાદાન દુકતાઓને ક્યાં ખ્યાલ છે ?

પ્રકરણ—૫ મું.

સુસીલા—તેણી કાણ હતી ? તેનો સાર-અસાર જાણી લેવાની ખાસ અગત્ય છે. સુસીલા ગરીબ મા-બાપની બેટી હતી, તેણીને સારે ધરે પરણાવી હતી પણ કર્મસંજોગે છ માસમાં તેણીનો પતી મરી ગયો હતો, તેણી ખાળ વિધવા બની હાથરે કુર સમાજ ! એવી કેટલીક વિધવાઓને

તું પુનર્લગ્નથી અટકાવી વેશ્યા બનાવશે? સમાજમાં વિધવાએ પુનર્લગ્ન કરવું એ પાપ ગણાવું પણ વેશ્યા થવું એ પાપ ન હતું!

તેજ પ્રમાણે સુસીલા વિધવા બનતા તેના સાસુ સસરા તેમજ તેણીના મા-બાપે કપ્પો દેવામાં કાંઈ બાકી ન રાખ્યું સુસીલાના ઘરમાં એક વખત નાથ બ્રહ્મણના છોકરાએ આવી દીલ ચોરી લીધું. તે નાદાન સુસીલા 'મગન'ના જુદા પ્યારમાં ફસી પડી જ્યારે તેણી પરણવાની માગણી કરતી ત્યારે મગન હિડાવતો, પણ પાપ કંઈ છુપું રહે? એવી ખીકથી સુસીલાને જરમાવી ગામથી લગાડી એક 'લોહીના વેપારી' ને વેચી દીધી તે દિવસથી સુસીલા વેશ્યા બની; પહેલા તેણી પ્રેમ માટે તવલતી હતી, હવે હજારો તેણીના પ્રેમ માટે તવલતા હતા, સમાજની આ પુટલી આજે વેશ્યાવૃત્તિથી હવે ટેવાઈ ગઈ હતી. તેણી એક પુરૂષને ખોટો પ્રેમ બતાવી સઘળા પુરૂષોના પ્રેમ ઠોકરે મારવાનો દેખાવ કરી પોતાની આંગળીના ટેરવા પર નચાવતી હતી.

સુસીલા પુખ્તરી પ્રેમની નહતી, પૈસાની હતી, તેણી આંખોથી પુરૂષોને પાગલ બનાવતી, તેણીના હાથોમાં એટલું જાદુ હતું કે યુવકો ચૂંબન માટે મરી કીટતા હતા, તેણી હસીને છોડતી તીર, નખરાથી લાચાર બનાવી, ખીસા ખાલી કરાવી, પોતાની આગળ બલબલાના મસ્તકોને નમાવતી હતી. રસ્તમને જહાંગીર જેવા કેટલાક નાલાયક જીવાનો એના શીકાર થઈ ગયા હતા.

સુસીલાના મગમગી રહેલા ઘરમાં દાખલ થતાં સુસીલા આવકાર આપતાં બોલી—“કયમ શે!જી રશી, જંગુ! કેમ કંઈ આજે મોડું થીયું?”

“હા જરા તારે માટે સુંદર ભેટ ખરીદી (અંગુડી) લઈ કલબમાં જતા આવ્યા તેથી, ડીપર સુસીલા, મોડું થયું.” રસ્તમ બોલ્યો.

“આલ સુસીલા! આય વીટી તું તારે આંગળે લટકાવ ને એક દીલરખાનો તાર છોડી એક ફાંકડું તારા મીઠા બોલ વડે ગાયન પહેલા સુનાવ!” જહાંગીરે દરખાસ્ત મુકી.

આપણે આ નાલાયકોને નર્કના ધામમાં છોડી આગળ વધશું.

પ્રકરણ—૬ હું.

‘પરવીન મહાલ’ના બાગમાં ખુબસુરતી નજરે પડતી હતી, એકાંત શાંત ચહેરે એક દીલકસ કુવારા પાસે પરવીન બેઠી બેઠી પોતાના વહાલાના ખ્યાલોમાં મસગુલ હતી. તેણી ગુલાબના છોડવા આગળ ઊભી રહી, એખલી, એખલી કંઈ મધુર બબડતી હતી. આપણે તેણી શું બબડે છે તે સમજી લઈશું.

“આપણ વહાલાને આ ગુલાબ, પમરશે તે જેમ આ ગુલાબ, ગુલાબથી થાય શાંત મન મારૂં, ફીલીની યાદથી હિછળે દીલ મારૂં, ખૂશખો ફેલાય ગુલાબની જગેજગમાં, છખી વહાલાની કેતરાય જીગરમાં! આખરે તે પરવરે મારી બંદગી સંભળી મારા ફીલીને મારી પાસે મોકલી આપ્યોય. કહો, બલા! દાદગરે દાવરે કયે વખતે ખરા મનની બંદગી નથી સાંભલી? છેવટે આવનો સુખી દિવસ ખુદા તરફથી એઓ તરફ આયો છે કે બન્ને પ્રેમીશયો એક થઈ ચુક્યા છે.

આજે સર હોરમજશાહનો ‘પરવીન મહાલ’ ગાજીવાજી રહ્યો હતો, કારણ આજે પરવીનની સાલએક હતી કે તે માટે સહવારથી પરાણાઓની ધરમાં આમદ થઈ હતી. તેમાં શીલી પશુ હતો. બધા બપોરે જમી પરવારી દ્રોષગ રૂમમાં એકઠાં થયાં ત્યારે સર હોરમજશાહે વાત છેડી.

“વહાલી દીકરી, પરવીન! તું જાણેય કે તારા બાપે તને દરેક જાતના લાડ લડાવી કદીખી તારી મુવેલી માવતરની યાદ થવા દીધીજ નથી, આજે હું તને એક વાત બધાઓની સનમુખ કહેવા માંગુંય અને હું ધારુંય કે તું જરૂરજ તારા આય ખુદા બાપનો બોલ જેમ હરવખત ઉપાડતી આવીય ને કદીપશુ નાફરમાન થઈજ નથી તેમ આય વખતખી તું તારા જનેતાનો બોલ ઉપાડી લેશે.”

“પપ્પા સરો ચસમથી.” તે કહ્યાગરી દીકરીએ જવાબ કયો.

“હું ધારતો તોજ કે પરવીન, મારી દીકરી નાફરમાન નહિજ થશે, તો સમજ મારી વહાલી હેતવંતી બેટી પરવીન, હું તારાજ સુખમાં સુખી છું મને હવે ખીજ સુખની શું જરૂર? મારો વિચાર મારી આ બે આંખો વિચાય તેની આગમચ તુંને ઠર પાડવા માંગુંય, માટે તારા લગ્ન મારા ફ્રેન્ડ બેરોનેટ બમનજશાહના ટ્રેન્ડુએટ બેટા રસ્તમ સાથે કરવા ધારુંય, બોલ બેટી તારી શું મસ્જી છે?”

રસ્તમને આ સમજીને ગીલગીલ્યા છુટવા લાગ્યા.

પીરોળ બોલ્યા, “હા ! હા !! હમારી સામેલગીરી છે.”

રસ્તમ ડાહ્યો કાગડો થયો, “આપણે તો વડીલને માન આપતા આમાય તે માન આપ્યે.”

જરાવાર વીચાર કરી પરવીને ઠાવકેપણે જવાબ આપ્યો. “પણ પપા ! હું નાસ્તી છેઉ, લગન શું ને વાત શું ?”

ડીલી આ જવાબથી ખુશ થયેલો ધડીબર દેખાયો. તાલેવંત ધનવાન શેઠયો પરવીનનો આ જવાબ સમજીને એમ સમજ્યો કે તેણી શરમાતી હશે, તે શેઠયાએ પોતાનું દાસ્તાને દીલરૂઆ આગળ ચલાવ્યું.

“દીકરી ! તારા છુદ્દા બાપનો ખ્યાલ કર, હવે તું મેટી થઈ તને આજે ૨૦ પુરાં થઈ ૨૧ મું બેહુંચ, તું આપણા સરકારી કાયદા પ્રમાણે ૧૮) વરસની થઈ ત્યારથી ઉંમરમાં આવી ચુકીય, તે હું સારી રવેશે જાણુંચ, તારા બાપનો આંખ્યો વિચાર તેની આગમચ તું દર પડી જા, અને તારા હેતવંતા બાપની ઉમીદ ખર લાવ.”

“તમારા કલ્યા સરની બેટી જરૂરજ તમારી આશા ખર લાવશે,” વચ્ચમાં પીરોળએ મલકક, મલકકને તાપસી પુરી.

“પણ પપા ! હું ધારુંચ કે આટલી નાસ્તી ઉંમરે સંસારની જુલ-રીમાં પડવું બહુ જોખમ બયું છે.” પરવીન હીલ્લા બહાણા કાઢવા લાગી.

“બેટી ! તારો ખ્યાલ ખોટો છે, ધણીને ત્યાં જવું ને એજઆરામ કરવો એ જોખમ બયું નથી; પણ કુવારા રહેવું એ એક નાદાન છોકરીને માટે જોખમ બયું છે.” બાપે પતાવતથી કહેવળે કામ લેવા માંડ્યું.

“નોનસનસ, હું એવું હાંગ ચલાવી લેવાનીજ નથી, હું છેલ્લીજ વખત બધાને જણાવી દેઉંચ કે હું રસ્તમની લવિષ્યની ભાગ્યણ બની શકશ નહિ, કારણકે કદીબી હું એને ચાહી શકશ નહિ.” પરવીન આટલી ઉંમરમાં પહેલીજ વાર પોતાના પુણ્ય પીતાજી પર છેડાઈ.

“તે બધું ધીમે ધીમે થઈ રહેશે, હવેથી રસ્તમ આપણે ત્યાંજ પરાણા તરીકે રહેશે. કેમ ખરૂંની રસ્તમ ?” રસ્તમને સવાજ કયો.

“મુરખીજીની મરજીને હું ત.બેદાર છેઉ.” રસ્તમ વાંકો ટીકો થયો.

‘કેવો નમાનો છોકરો, પરવીન એવો માટી ખીજો તને ક્યાં મળશે ?’
સ્તમની આપલુસીથી અંજાઈ જઈ સર હોરમજાહે સ્તમના વખાણુ ક્યાં.

“હું તમારા મતને હરગીઝ એક નહિ થવશ,” આટલું બોલી પરવીન
તે રૂમ છોડી ગયો.

બધા અવાચક જેવા બેસી રહ્યાં પણ સર હોરમજાહે બધાંને સમ-
જાણ્યું કે દીકરી નાદાન છે, બચ્ચાંનું તે કંઈ માનવાનું હોય, પરવીન શાંત
પડતા આપણે સમજાવી ફરીવાર એ બાબતસર વાત કરશું.

અને તે મોટે ઘેરના ફેશતાની વાત આગળ વધે તેની અગમચ
ત્યાંજ અટકી.

આવતા “વાર્તાવિભાગ”માં પતેલી માટે ખાસ

B. L. M. (જમશેદપુર)ની વખણાયેલી કલમથી
લખાયેલી વાર્તા નામે—

પણોતી પુટલી

નું પુષ્પતક તૈયાર થાય છે જે તા. ૧ લી
સપ્ટેમ્બરે બાહર પડશે.

કાંમત માત્ર બે આના.

હાલમાં એ સીરયલ પુષ્પતીકા ઉપર દુકાદુદ બણી
છે અગાઉથી પોસ્ટ સાથે ૩ આના બીડવે
ઘરબેઠાં પોંદ્યતી થશે.

પોસ્ટ સાથે વારસીક લવાજમ રૂ. ૨) છે.

લખો—“ફેવરીટ” કાફરડ મારકેટ મુંબઈ.

પ્રકરણ — ૭ મું.

છે પ્રેમ એવી ચીજ જે, સ્વાર્થ નથી જાણતી;
હિંચ નીચના બેઝને, કદી નથી પીછાણતી.

અચારી પરવીનને તે વ્હાલા બાવાજીએ પરણવાની કટંગી ઓફર કરી હતી, ત્યારથી પરવીન બેચેન બની ગઈ હતી. ફીલીને પરવીને વિક્ટોરીયા ગાર્ડનમાં મલવાનું એપોઇન્ટમેન્ટ આપ્યું હતું, આજે પરવીન ત્યાં ફક્ત ચહેરે ફીલીની વાર જોતી મનમાં ને મનમાં વિચારોમાં ગરક થઈ રહી હતી.

“શું ફીલી કાલની વાતથી ગુસ્સે થયો હશે? પરપાને કદીખી હું નાકરમાન થઈ જ નથી, ઓહ! હવે હું શું કરું? કંઈ સમજ પડતી નથી, ને પરપાતો ફક્ત સાથે જ લગ્ન કરવા કહેય. બા, મને તો ફક્ત મના એવું ચારા ને ઢંગધરા કંઈ ગમતા ન.....”

તેણીના વિચારોમાં ખલલ થઈ, કારણકે સામેથી તેણીની જ તન્ક ફક્ત મને આવતાં પરવીને જોયો. ફક્ત આવતાં વાર જ પોતાની રીત મુજબ વાક્ય આપતી જાણ બીજાવા લાગ્યો. ‘હલો પરવીન! તું કંઈ અહિં આ?’

“હા, જરા વોક લેવા આવીય.” કવાજમાં હાડકાને ટુંકમાં જ દામતાં, હિંચે દમે પરવીને જવાબ આપ્યો.

“ત્યારે તો હું તુને, મારી ‘કંપની’ આપશ.” સહેલાઈથી છટકી જતાં કબુતરને જાણમાં સપડાવા તે હેમકે જાણ બીજાવી.

“થેંકસ! તમારી ‘કંપની’ની મને કાંઈ જરૂર નથી.” પરવીને રોકકું પરખાવ્યું.

“પરવીન! પરવીન!! મને ના સતાવ.” તેને આંખોમાં બનાવતી આંસુ લાવી, તેણીની આંધ પર હલવો હાથ મુકી કાકલુડી ભરેલી રીતે ચાલુ રાખ્યું, “તું છે તો હું છું, તું જ રૂપનો હું આશક છું તારી પ્રીતનો હું આહક છું, મને ના તરસાવ!”

“દીલ તમે મારું માગો છો? પણ તમને મારાં દીલની તો દરકાર નથી.” તેણીએ સીધો ને સરલ જવાબ દીધો.

“પરીન મારી વ્હાલી, હું તારો હાથ માંગુંય, હું ખરાં જીવનથી તુને ચલાઈશ.” ફક્ત એ જાણેની ચાલજાણ ચલાવી.

“મીઠર રતમ હીરા માણેક હું ઈચ્છું છ કે તમે તમારી અહસ્થાઈ જાણવશો !!” અહસ્થાઈથી વેમલા જતાં તે બેવકુફને અહસ્થાઈનો પાઠ શીખવતાં સહનસીલ નાર બોલી.

તે છતાં રતમ અહસ્થાઈને દરજ્જાને ઠોકરે મારી, હવસોથી બરપુર આંખો સાથે, હાથ લાંબો કરી, પરવીનને પોતાની બાથમાં બોંડવાની કાશેષ કરતાં બોલ્યો. “પરવીન ! પરવીન ! !”

તેનો હાથ તરછોડી નાખતા પરવીન બોલી, “જરા તો બાનમાં આવો.” એમ કહી પરવીને બાનબુલા નાલાયક બદમાશને એક તમાચો લગાવી દીધો,

‘નેવર મામન્ડ માથ લવ, તારા મખખલ જેવા હાથના તમાચા મારે મનસે કુલ સમાન છે, ડીયરી ! તું હવે મારી છે, તું બધું છોડી દે, પરવીન ! મારા કલેજાં તને સુખી કરવા હું આકાશ જમીન એક કરશ, આપણા બન્ને ફાધરોની ઈચ્છા અને ઉમીદ એકજ છે, તો પરવીન ! મારા જન ! ‘લીઝ કીસ મી !’

હજુ તો આગળ વધી ‘કીસ’ કરવા રતમ વધે છે, ત્યાં તો બીજો એક તમાચો વીસમી સદીની ગોંદાકીદે લગાવી નાંખ્યો.

“નાપાક, હારેમન !” તેણી તેનાથી દુર જતા છછળી પડી.

“આહ ! આશા મને ન હતી, કે મહોબતનું કુલ ખરી જશે; ને તું મારેથી ફરી જશે.”

“સફેદ સાથામાં છુપાયેલા શેતાન ! કરી લે ગમે તેવી તું શેતાનગીરી ! યાદ રાખ કે સચાઈનેજ ખુદા મદદ કરેછ.”

“જરે, સચાઈનાં પીરવાળા ! હું જોઉં છ કે તને કોણ મદદ કરેછ ?”

“મદદ કરનાર તે નાચારેસોનો વારેસ ખુદા છે.”

“આઈ વીલ નેવર લેટ યુ ગો ! હુંબી જોઉં છ કે તને અહિં કોણ મદદ કરવા આવેછ ?” તે—રતમ—એકદમ હવસનાં આવેશમાં આવી જઈને કાંઈનીબી દરકાર વગર તેણીને બાથમાં બીડી, ચુમી લેવા ગયો કે તરતજ તેણી પોકારી ઉઠી “મદદ ! મદદ ! !” ખરી મદદ વેળા હંમેશા બોદાનો મીઠો જાયો. હાઝર છે, તે દાખલો ખરો પાડવા માટે વખતસર ફીલી પરવીનની મદદે બોદાની મહેરથી આવી પહોંચતા, ગુસ્સાથી બાંધ મારી બખાલ્યો, “ખબરદાર !”

એકાએક ફીલીને આવી પહોંચેલો જોઈને તેણીને પોતાની બાથમાંથી

રસ્તમે છોડી મુકી, કે તરતજ પરવીન ફોલીની બાથમાં જઈને બરાઈ. પરવીન પોતાનાં પ્યારાની બાથમાં બરાઈ, પોતાનું સોહામણું માથું ઉચું કરીને તેના તરફ ઉપકારથી બરપુર આંખોએ નરમાશથી જોયું.

“હા ! બેશરમ, એક નિર્દોષ યુવતિને એકાંતમાં એકલી જોઈને, તેના જેર લાલ લેતાં શરમ નથી આવતી ?” શીલી, ‘ફોલીંગ’થી કંઈના ઉઠતાં ગુસ્સાથી આંખો ચમકાવતા રસ્તમ પ્રત્યે જોઈને બખાલ્યો.

“અંહંહંહં !!! બચ્યાં, એક ગરીબ યુવતિને મારે માટે બરમાવતાં તને શરમ નથી આવતી ?

“મીસ્તર હીરા માણેક ! તમારે માટે મેં પરવીનને કઠિબી બમાવી નથી. પરવીન મનેજ ચાહેછ.” બોળાપણામાં શીલીએ ખરું કહી દીધું.

“શું પરવીન, આ કોરગો કહેછ તે ખરું છે ?” રસ્તમે પુછ્યું.

“શટ અપ ! કોરગો કાણુ છે તે તો તારા મહોડા પરથીજ જણુઈ આવેછ.” તેણીએ કહ્યું, “હું તો એનીજ છું અને એની રહેવશ.” આમ બોલીને તેણી ફોલીના પાસમાં વધું જકડાઈ.

આવો દેખાવ જોઈને રસ્તમનું હૃદય અદેખાઈની આગથી જળી ઉઠ્યું ગુસ્સાથી ઠરતા અવાજે, ડોળા કઢીને તેને શીલી પ્રત્યે જોઈને કહ્યું. “હું જોઈ લેદશ કે તું પરવીનને કેમ મેળવી શકેછ ?” આમ બોલીને તે એક ખુની, ઝનુની, ઝેરી નજર તેઓ પર ફેંકીને પોતાનું કાળું કરી ગયો.

તેના ગયા બાદ તે બે વહાલાઓએ એકમેકની આંખમાં જોયું. તે આંખ એમ કહેતી હતી કે ‘ગમે તે થઈ જાય ! પણ તેઓ હમેશાં એક-મેકને સદા વફાદારજ રહેશે.”

શું રસ્તમ એ પ્રેમીઓને છુટા પાડવાનું બુરું કર્તવ્ય કરશે ? શું એ નાપાક એની નેમમાં ફાવશે ?

પ્રકરણ—૮ સુ.

“હલ્લો જાગુ ! કેમ કંઈ આજે શુભીલા દેખાતી નથી ?” રસ્તમે શુભીલાના ઘરમાં આવતાં સાથ પ્રશ્ન કર્યો.

“હા ! એ હમણાજ એક પૈસાદાર બિલ્લુને સપડાવી સાથે લઈ ગઈછ.”

“નેવર માઈન્ડ ! આજે મને બહુજ અગ્યતની વાત તને કહેવાની છે. જો ! ખુબ ખ્યાન રાખજો એ વાતનો સંસારો કાઢતી આગળ જાય નહિ.”

માર, દીખાવો મુકી દધને દુકમાજ પતાવની? શું કંઈ કબલીંગ ત્રખલીંગની વાત છે?"

“એહને કાયદો થાય એવીજ વાત છે!” ફસ્તમે જાગુને સખ્યારો આપતા ચલાવ્યું, “હા! પેલી કાંકડી પોરી પરવીન છેતી તે ફરી બેઠીછે. ને તેના આપનાં સેકેતરી ફિલ્ટ મારશલની સાથે ‘લવ’ને નામે છાણ પુતળાનાં નાય કરેછે.

“શું ફિલી સાથે ‘લવ’માં છે? કયાં રંકને કયાં રાય? ફિકરો કયાં જોટા ખાય?”

“એ એમદામની દુકતીને દુકતાએ મને હદધુત કીધાછે, એનો હું બદલો લેવા માગુંછે.”

એમાં મને શું કાયદો?”

“અક્કરના અદ્દસ! છટ એટલુંખી નહિ સમજ્યો, ” આમ કહીને ફસ્તમે જાગુના કાનમાં સર હોરમશાની ઓફિસમાંથી ચોક્કસ મુકાયદા ખાનગી દસ્તાવેજો હિયાપત કરી તેનું આજ ફિલી પર મુકવા, તે વેરની ધુનમાં મસ્ત થઈ રહેલા કરતુગી કોરમાએ કહ્યું.

એટલામાં, દાદરપર શુશીલાના પગમાની નાનકડી ધંટડીઓ રણુકાર કરી ઉઠવાથી તેઓ તેણીની આમદથી ખામોશ રહ્યા .

“કેમ શેણ તમે બન્ને કંઈ બહુજ રડતી સુરત જેવા દેખાવોછો?”

“હા કંઈક એવુંજ છે, પણ જરા દિલ બહેલાવા લલકારશે તો અમે દુઃખ છુલી જઈશું”

‘ડોકાના’ એક દિલજીત લહેકા’ કરીને શુશીલાએ નૃત્ય સાથે એક ગીત છોડ્યું. તે સમજતા ફસ્તમે જાગુને પેલું કામ યાદ રાખવા માટે ઈશારતરૂપે આંખ મારી, જેનાં જવાબમાં જાગુએ હસીને તેને સખ્યારો આપ્યો ?

પ્રકરણ—૯ મું.

વાંચક, તારી નેક નજર નેપ્યન્સી રોડ પર આવેલા ‘પીરોજ કોટેજ’ પ્રત્યે ફેરવ.

કૂંછીગ રૂમમાં બેરોનેટ બમનશા અને પીરોજ પોતાના બહાલા બેટાની શાદીની ફિકર માટે વાતચિત કરી રહ્યાં હતાં.

"ડીયર, પીરોજ ! દિકર ના કર. હોરમજ જરૂરજ પરવીનને સમજવી પડાવીને કંઈથી કરશે."

"પણ-પરવીન મક્કમ મનની છે. તે તેનોજ બોલ પાળશે.

"એના માટે તું ચીંતા ના કર. અધું વારે વખતે થઈ રહેશે. પરવીન છિછાછળી ને નાદાન છે, માટે બચ્ચાંઓનું કંઈ માનવું ન જોઈએ."

"આખર કરેને બચ્ચાંઓ નાદાન તો કહેવાય, પણ મરે ! મારા રસીને શું કુળે આધોછ કે રાંડ છતરાઈ મરેછ ?"

"અરે ! રસીનાં લખખણ તો હમણાં હમણાં કંઈ સારાં જણાતાં નથી."

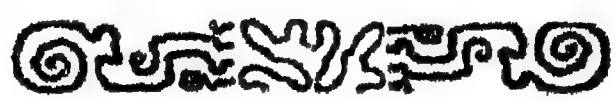
"શું જો, બમન ! મારા હીરા મોતી જેવા છોકરાને જે ગમે તે બોલીયા કરેછ" માતાએ દિકરાની તરફેણ ખેંચી.

કહો ! કઈ માએ બેટા યા બેટીની તરફેણ ખેંચતી નથી ? પછી તે બંને બદ્યલણ યા નેકચલણ હોય.

"અરે પણ ચોથે દિવસે તો મારી પાસથી એક હજાર રૂપીયાનો એક તારો શોભીતો દિકરો લઈ ગયો તોખી તો આજે નફાત જેવો બિજા માગવા આવ્યો. બા, હવે તો તારા માનીતા બેટાથી હાથ જોડ્યા ! કઈ નોકરી ધંધાપરખી ધ્યાન નથી આપતો ને બસ આખો દિવસ મોટર લઇને ડપકીયા કરેછ.

"પણ શું ! જવાન શુવ, ફરે હરે નહિ તો બીજું શું કરે ?"

"શું ફરે હરે, એનું કપાળ ! હા. જોતી વાતને વાતમાં હું કહેવાનો ખી રહી ગયો કે આપુને એના લગનને માટે વાત કરવા હોરમજશાએ તોડાવીયાં છે. તે આપણે જઈએ. ચાલ, જલદીથી તૈયાર થઈ જા ! વળી સવા કલાક ના લગાડતી."

પ્રકરણ—૧૦ મું.

હવે આપણે "પરવીન-મહાલ" તરફ પરવીનનાં 'બંદગી-હોલ' તરફ જોઈએ કે જ્યાં એક નસોસ થયેલી નારી નજરે પડતી હતી.

એ નારીના બે નાનકડા હોઠો તે પાક પરવરની એખાદતમાં મજબુત થયા હતા. તેણી ખુદાની બાદમાં મસ્તક નમાવી, દલગીરીમાં બખડી રહી હતી, "કોણ છે તુંજ સિવાય, ઓ ખોદા ! મુંજ તોફાની કિસ્તીને, રાહ પર લાવનાર ? અરેરે ! કોણ છે, મુંજ કુઃખમહી રીખતા આત્માને અનંત

શાંતિ દેનાર? ઓ ખોદા! તું તો દયાળુ ધનશાહીને પાસખાન છે. તું જ માદમાં લીન રહુ એ મારો અરમાન છે. તારે પગે લાગી, બે હાથે જોડી બંદગીમાં નમાવું સર, ઓ ખુદા! તું મારી મદદે વેળાસર આવી પહોંચ ને દુઃખી આત્માની પનાહ તું ધર."

ભલા ઇન્સાન! પાક મનની બંદગી કયે વેળા ખુદાએ સ્વીકારી નથી કે પરવીનની ન સ્વીકારે? બંદગી! મનની શાન્તી, જીગરની આશા, તે તક-દીરના પાશા સમાન છે. બંદગી વિનાનું હેવાન પથ્ય હોવું નથી તો પછી પરવીન કેમ હોઈ શકે?

"ઓહ આજે," બંદગી પછી પરવીન બબડી, "પપાને શું કહેવશ? આજે મારી પાસે જવાબ માગેલો છે, જરૂરજ મારું કહ્યું માનશે, એ બધી વાત કહી દેવશ કે હું ફીલીને ખરા જીગરથી ચાહું છું. જરૂરજ મારા ડેડી મને હા કહેશે.....ને....."

ઝોટલામાં હોરમજશા આવી લાગતા તેણીના વિચારોમાં ખલલ પડી. "કુમ બેટી, આજે કંઈ તું ઉદાશ દેખાયછ?"

"પપા, પ-પા-" આટલું બોલીને તે ગુલાબ જેવી દિલકશ બેટી રડી પડી.

'રડેછ કાંઈ, દિકરી, બોલ શું છે? તારા મા વીના મરેલા બાપને વધુ ના માર. તારું દુઃખ જોઈ મને દુઃખ થાયછ. તારા રડવાનો સખખ મને સમાજવ."

"પપા. આજે હું તમે આગળ મારા મનની ખરી વાત કહેવા માગું છું." તે સચાઇનું જીગર બોલી ઉઠ્યું.

"શું કહેવા માગેછ?"

"પપા. હું લગનનાં બંધનમાં પડવા નથી માગતી."

"શું તારો જવાબ એવો છે?" ત્યારે તો મને ભલા રસ્તમ તરફથી અખર મલીછ કે તું ફિલીને ચાહેછ? શું એ વાત ખરી છે."

"પપા, કદીજી હું જીહું બોલી નથી ને હરએજ જીહું બોલશ નહિ, કારણકે તમે મારા વહાલા પપાએ મને કદીજી જીહું બોલવાનું નાલાયક શિક્ષણ આપ્યુંજ નથી, નહિ તો હું પણ આજકાલની છોકરીઓ માફક જીહું બોલી તમારી સામે થતે. હા! હું ફિલીને મારા ખરા હૃદયથી ચાહું છું."

આ સમજીને તે દિલકશ બેટીનો બાપ ગુસ્સાથી તકુકયો, "મારોજ માગેલો મારી દિકરીનો ઉમેદવાર? બેટી વિચાર કર, લોક શું કહેશે?"

૨૨] ફોરાસ રોડ ગ્રામ હરમીન્સ પર ફેવરીટ, અને આવી વાર્તા ધ્રુમ વેચાય છે.

“બધાજ” દીકરીએ તિરસ્કારથી બોલવાનું જારી રાખ્યું, “લોકો ! લોકો ! ! સખ્દથીજ કરે છે. લોકો શું કહેશે ? લોકો શું કરશે ? અરે ! કોઇ પણ દિવસે લોકોએ સારા કામને વખાણ્યું છે ? લોકો એટલા બધા નીચ ને સ્વાર્થી છે કે તેમને નીચ યુગળી સીવાય બીજું કંઈજ ગમતું નથી. એ તમારા કહેવાતા લોકો બે ચાર દિવસ ખોટું શુભખાન ઉડાવી, પોતાની મેળે ચુપ થઇ જશે.”

“પણ ફિલી તને નહિ પણ તારા પૈસાને ચાહે છે. રીતના આ જમાનામાં સૌ કોઇ પૈસાવાળા પોટટીનેજ ચાહેછ.” બાપે કહ્યું, “દીકરીને ખરી રીતે ચાહનારજ ક્યાં છે ? બધા સસરાના પૈસાનેજ ચાહેછ.”

“દિલ સાથે દિલ જ્યા વહેછ ત્યાં પૈસા પૈસા શાના કરોછ ? રીતને મારો ફિલી ધીક્કારેછ. શુદ્ધ પ્રેમ હોય ત્યાં રીતનો સવાલજ શા માટે ?”

“બેટી ! ધીરજ ધર ! વિચાર કર વિચાર ! મગરૂરી કર, તારા બાપદાદાના ખાનદાન પર ! તારું ખાનદાન ક્યાં ને એનું ખાનદાન ક્યાં ? એક રખડતા દુકતાને આપણી ઓશીસમાં ‘ઓશીસ-બોય’ તરીકે રાખી, બલે ને આજે પોતાની ચંચળાઈ, પ્રમાણીકપણું ને બેહદ દુરચારીથી આગળ વધી મેને-જરના માનવંતા ઓઢા પર આવ્યો હોય, તેથી કંઈ તે ઉંચ ખાનદાનનો થઇ જતો નથી. જો હમણા હું એને નોકરી પરથી કાઢી મુકું તો દીકરી ખ્યાલ કર, એનો શું હાલ થાય ?”

“ભલ ભલાઓ પૃથ્વી પર જન્મ લઈ ખાલી દેખાવની ભપકારૂંપી દોલતની મગરૂરીમાં અંધ બની અંતે ખુવાર થઇ આ જુદમી જહાન છોડી ગયા તો આપણી મગરૂરી શું બીસાદમાં ?”

“દીકરી ! તું હજુ નાદાન છે, તને દુન્યાનો અનુભવ નથી આ તારા બાપે દેશ ખાઇ દરવાજા ખોલે મારેલા છે. જગતમાં શું ચાલી રહ્યું તેને તને કંઈ ખ્યાલ છે ?”

“પણ પપ્પા-તમેજ કહોની શીરેસ્તાને ધીક્કારીને શેતાનની સેવા કેમ બજાઉ ? એકને પ્રોમીશ આપી બીજાની કેમ થાઉ ?”

“વારું દીકરી, દલગીર ના થા, હું શીલીને મળી આ બાબદસર જરૂર ઘટતું કરીશ ખચીતજ ફિલી આ માટે હાથ ઉઠાવશે, હું ઓશીસ પર એને મલવા જાઉંજ ને જે તે લટકો ફટકો કરી નાખુંજ જરૂર મારું બાધેલું નિમક એ દુકતો હલાલ કરશે.” બાપે કહ્યું, “દીકરી જ ! બાગમાં બેસી શાંત થા હું જલહીથી જવાબ લઇને આવુંજ,” જતા જતા મનમાં દીકરીને ઉપલો સખ્યારો આપીને, સર હોરમજશાહ મનમાં બબડીયા, “ઓ ખોદા ! તું મારા બચ્ચાને સદયુદ્ધો આપજો.”

તદન મરૂત.

શારીરિક શાસ્ત્રને સમજાવનાર, તંદુરસ્તીનાં નીયમો બતાવનાર, ઉત્તમ સંતતી પેદા થવાનું સાધન કહેનાર અને શરીરના રોગોને મટાડી શરીર બળવાન બનાવવાનો ઉપદેશ આપનાર છાંદગીનું અમૃત નામનું વૈદકીય પુસ્તક ૫૬) પાનાનું જે કોઈ એક પોસ્ટ કાર્ડ લખી મંગાવે તેને મરૂત મોકલાય છે. પુસ્તક મલવાનું ઠેકાણું:—

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ. રાજકોટ-કાઠીયાવાડ

બાદશાહી યાકુતી. (૨૭૨૪૬)

ગમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્ય વીકારની તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરું પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઇ આપનાર અને નખળા માણસને પણ જુવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ હોવા અમારી ખાસ લલામણુ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈપણ અતની પરેજીની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબ્બી ૧ ના રૂ. ૧૦

બાદશાહી યુનાની લેપ (૨૭૨૪૬)

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે. ખરું પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફતેહમંદ હલાજ છે. આઉસ એકની ડબ્બીના રૂપીઆ આઠ.

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ

મુંબઈમાં દવા મલવાનું ઠેકાણું:—

મેશર્સ કેમ્પ એન્ડ કું. લીમીટેડ તથા

કાકરડ મારકેટની અંદર અચારીઆની દુકાન ઉપર

પ્રકરણ—૧૨ મું.

સર હોરમજશાહની ઝોરીસના મુખ્ય ઘડીયાળમાં સાડાખારનો ટકોરો પડી ચુક્યો હતો. શીલી કામકાજ પર દીલ નહિ લાગવાથી પોતાની એમખરમાં બેસીને મધુર મૂર્તિના ખ્યાલોમાં રાત્રી રમી રહ્યો હતો, “નેકા કરશે તે આવશે સાથ સચ્ચાઈનીજ સદા ફત્તેહ છે. જ્યાં સુધી કામમાં ધર્મ છે, છે, ત્યાં સુધી જીત કરતુગી કારગાઓનો ભય નથી. અરે! ઝો પહેલેથી એતજે ઇન્શાન! આશાન થશે નેકાથી (મુશ્કેલી માગ પરવરના દર્શનને પસંદના કર બદીને તું આહા!” તે નેક વિચારોમાંથી હવે પોતાના પ્રેમના ખ્યાલો કરી રહ્યો, “આહા! શું કુદરતની અજબ લીલા છે! જેનું મેં નીમક ખાધુંછ તેનીજ પુત્રીને ચાહવાનો અવશર ખોદાની મહેરથી મને પ્રાપ્ત થયો, હું હંમેશા વફાદાર રહેતો આવ્યો છું, ને રહીશ. પરવીનના મુખને મારે હું મારો ભોગ આપીશ મારા માયાળુ શેઠની આગળ જઈ આજે ખરો ખુલાસો કરી પરવીનના હાથની માગણી કરી, મારી આશાઓથી ભરપુર હિમંગી છાતી તેવજી આગળ ખાલી કરીશ. આશા-અમર છે! સૌના હૃદયમાં વશે છે. મરતો ઇન્શાન પણ આશા જીવવાની કરે છે. આશાવાદી કરે છે સફળ જગતમાં અનેક ભારી કાર્યો, અરે! કેટલીવાર હિંમતથી-પ્રાત્ન કરવાથી-આશાના પાસા!”

પોતાના રીસ્ટ વોચમાં જોઈ તે પોતાના એસોરિટન્ટ જહાંગીરની વાર જોતો હતો, તેટલામાંજ તે આવી લાગતા શીલીએ હરેખજોર આવકાર આપીયો.

“ઓહો! કેમ, કંઈ બધો ખુશાલ, ખુશાલ લાગેછ?”

“હા, જરા એમ છે તો ખરું!”

“નહિ-તારા મીત્રને નહિ કહે?”

“વળી એમા કહેવાની શું મોટી વાત છે. મારા મનની વરસોતી હિમેદ પાર પડી છે.”

શીલી કેટલો બોલો? પોતે પોતાનાં દુશ્મન આગળ સાચી વાતો કરી, પોતેજ પોતાના પગમાં કુહાડી મારતો હતો. તે નાદાન ઇન્શાનને કાંઈ ખબર હતી કે તે દગાખોર દોસ્ત તેને પોતાના ફરેખથી કુસલાવી, દુન્યવી નજરોમાં, હલકો પાડી બેઆખર કરનાર હતો. શું તે બેઆખર થશે? તે કરતુગી કારગાઓની હિમેદ પાર પડશે?

“શું હિમેદ પાર પડીજ કીલી?”

“એ વાત લાંબી છે, જાંગુ! પછી હું તને કુરસદે કહીશ. હમણા હું બીઝી છું. તું ઓફીસ તપાસજે. હું ધરે જમ ત્યાંથી નીકળી કાલે બધાને પગાર થનાર છે માટે ચેક બરી બેંકમાંથી પૈસા લાવી પાછો ફરજી, તેટલાં તું બધું સંભળી લેજે.”

“આહા! જા, જા! હું બધું સમાલી લેવશ. તું તારે બેંકીકર રહેજે.”
પોતાના પાસા સફળ પડતા જોઈ જાંગુ મગન થયો.

કીલી ગયો ને જાંગુએ કરતુગી કારસ્તાનથી બરેલું કાર્ય શરૂ કર્યું. તેને રસ્તમ સાથે અગાઉથી થયેલી મસલત મુજબ કીલીની એકાઉન્ટ બુકમાં થોટાજો કરવાનું શુભ કાર્ય શરૂ કીધું!.....

થોડો વખત વીત્યા બાદ નામચીન ડ્રાચીનના શાહુકાર રસ્તમજી શેઠનાં માનવંતા મુખારક પગલાં ઓફીસમાં દાખલ થયાં! આવતાંને વાર પોતાની બહેણી, મતલબી, જમાનદરાગીની વાક્ય ચાતુરી શરૂ કીધી.

“હલો જોંગુ! કેમ કંઈ કામકાજમાં ધ-ણો-જ મશગુલ છે?”

“અરે તું આવી લાગો કે! ચાલ કામ પતી ગયુંજ. મેં એનાં એકાઉન્ટમાં ફેરફાર કરી નાંખ્યોજ. શેઠની ચેકબુકમાંથી ત્રણ ચાર ચેકા સર હોરમજીશાહની સહી સાથના ચેક તફાવી લીધાજ તું તારે પેલી સામે દેખાયજ તે તિજોરીમાંથી દસ્તાવેજ કઢાડી વાંજે માપી જા.” દોસ્તને દોસ્તે રૂડી સલાહ આપી.

“હા! હા! તું કહેજ તે બરોબર છે! હું આજ શીલીનો રમાલ લાયોજ તું અધર સધર બેશુદ્ધ થઈ જા. હું તને દોરીએ બાંધીને એક બાળુ ખુણામાં નાખી મુકુંજ. ચાલ તૈયાર થા.”

“પછીનો તારો પાર્ટ તું ભજવી લેજે. વીશ્વ યું ગુડ લક! નાવ, આજ એમ રેડી ફોર ડુ ડુ માય જોયફુલ ડયુરી.”

પ્રકરણ—૧૨ મું.

કાગડા પશુ કળત નથી, કદી કદી બજે ભગવાન,

કારગાઓ સળત નથી, કપાવેજ કામના કાન.

કાળો કરતુગી કારગો રસ્તમ, નાંમાકિંત બેરોનેટ ખમનશાહ હીરા માણેકનો બેટો પોતાનાં કાળા કૃત્યોથી આજે બાપની મીલકત અને આખર

ઉપર પાછી ફેરવનાર હતો. જે મા-બાપે નાનપણથીજ હજારો—અરે ! બહુકે લાખો, લાડોમાં ઉધારી, ઉછેરી અને વહેરો બનાવીયો હતો, બધા મા-માપનાં ગુણમાન તેમજ માતાની માયા, અને બાપની છાયાને ધુળમાં મેલનાર હતો અરેરેરે ! તે તો બાપ-માને શ્રાપ સમાન, અને યમદુત સમાન થઈ પડનાર હતો.

બધે હવસને ઉશકેરનાર શયતાન છે, ઇજ્જત દિલની અચાવનાર યજ્ઞદાન છે; તુદાની કીસ્તીને ચલાવનાર કપ્તાન છે, ખરેખર બધાને નમાવનાર ભગવાન છે !

હજી તો ! પોતાનું, તીજેરી ખોલી, ધુરં કર્તવ્ય શરૂ કરે તે આગ-મજ સર હોરમજશા; પોતાની બેટી સાથે થયેલી બાબદની ખરી ખબર કાઢવા ઓશીશે આવ્યા અને આવતાંની સાથે રસ્તમને તીજેરી આગળ ફાંફાં મારતો જોઈ બે પળ અવાચક જેવા થઈ ગયા ! તે પછી ગુસ્સાથી, જતુનમાં બખાબ્યા, “કા—ણ ? કાણ રહી ? તું અહિંયા ?” તેનાં હાથમાં દસ્તાવેજ જોઈને, “તને મારા દસ્તાવેજ સાથે શું કામ ? મારોજ ધારી લીધેલો જમાઈ, લાખોનો વારસ, શું ચોર ?”

આ સમજીને રસ્તમ બેપળ ગભરાઈ ગયો. ગભરાઈ જતાં તેઓ ખન્ને ટપાટપીપર આવી ગયા.

“એટલે શું મારીજ ઓશિસમાં મારી પરજ રખાજ ?” “તારી જીભમાં તાકાત નથી મારી સામે થવા છુદ્ધા છુખખ” તારા કમજોર જીવનમાં જોર નથી કરવા મુજ શક્તિનું માપ” તે બેઅદબ ગૃહસ્થાશ્રના તરીકાથી વેગળા ગયો.

“નથી શરમ તું રાખતો, નથી રાખતો તું કામનોખી લાજ ? બન્ને સાચનો સાચો પહેડી કરો લે તું પાપ, બન્ને ભોગવી લેજે તકલીદી રાજ જગત ધિક્કારશે, બ્યારે પાપનો ઘડો છત્રકારો તરે કાજ.”

“બસ, બસ, મેં ઘણું સંભળી લીધું !

“નથી રહ્યા પાપ કામનાં કદી છુપા, પાપ જોલે નહિ પણ બોલે, પાપનો ઘડો ફુટે ત્યારે, હેવટે સાચનો પડદો જોલે !”

“જખાન બંધ કર ! નહિ તો,” એક ધારદાર હથોયાર કાઢી દાટી આપવા હાથમાં ઉછાલી, રસ્તમ બોલ્યો—” નહિ તો.

સર હોરમજશાએ એના હથીયારની દરકાર ન કરતા તિરસ્કારથી જોઈ ઠણું. "શું તું એ મારશે ?"

"લોહી રેડાશે," તે એ અદામના કુત્રાએ જવાબ કર્યો.

"શું મારું ખુન કરશે ?"

"હા એમજ થશે," ધમકી આપવા જતા રસ્તમના હાથે અચાનક ખરેખર પેલું હથીયાર મરાઈ ગયું અને ત્યાં એક નાકદર સીન દેખાયો ! લોહીના અચમચતા ખાખેચીયામાં સર હોરમજશાને તરતા જોઈ ખુનીનું દીલ દંખી ઊઠ્યું.

કહો ભાઈ, કયા ખુનીનું દિલ દંખતું નથી ? એકદમ શુરસામાં આવી જઈ ખુન થઈ જવા માટે હવે રસ્તમ ગભરાતો હતો, પણ હિંમત રાખી, જાગૃતી દરકાર કર્યા વિના વંજો માપી ગયો.

થોડો વખત વીત્યા બાદ, નિર્દોષ ફિલી "આમ લવ હું વીરજ"નો માનીતો ટયુન વગાડતો વગાડતો ખુશ ખુશાળ ત્યાં દાખલ થયો, અને પોતાના મયાળુ શેઠને ખાના ખરાબી ભરેલા લાલ રંગથી રંગાયેલા અચમચડા ખાખેચીયામાં નીરાધાર પડેલા જોઈ તે અવાચક થઈ ગયો, વળી કાઢતો કાંસવાનો અચાજ ખુશામાંથી એકાએક આવતાં, કુદરતી રીતે ફીલીની નજર તે તરફ ગઈ. ત્યાં તેને જાગૃતે ખાંધેલો પડેલો જોયો, ફિલીએ દયાની લાગણીથી જાગૃતે છુટ્ટો કર્યો. પણ ભલાઈનો બદલો ધુરાઈ મળ્યો. ઉપકાર ઉપર અપકાર થયો. જાગૃતે છુટ્ટી જતા, ફીલીને તરતજ પકડ્યો અને "ખુન ! ખુન ! ચોર ! ચોર ! મદદ ! મદદ ! આવો ! આવો !"ની બાંગ મારી.

ખાજુની એફિસમાના કર્તાકો દોડી આવ્યા. એક જાણે પોલીસને ખખર આપી, અને બીજાએ સર હોરમજશાની બેટી પર ફેંક કહ્યો.

ફીલી ગાફેલ જેવો બની ગયો, તે બેથુનાહ ગોયા બેફામ જેવો બની ગયો. તે પછી પરવીન દોડતી દોડતી આવી લાગતાં, પિતા આગળ પોતે ઉધે મસ્તકે પડી.

ઈન્સપેક્ટરે આવતાંની સાથેજ ફીલીના હાથમાં હાથકડી પહેડાવી દીધી "મી. ફીલી મારશ્વ હું તમોને સર હોરમજશાના ખુની તેમજ દરતાવેજ અને એકામાંથી પૈસા ઉચાપટ કરવા માટેના આરોપસર પકડુંચ,

તમારે કંઈ કહેવુંય?" દમામમાજ બરાવદાર મુછે પર હાથ ફેરવતાં ઇ-સ-પેકટરે પોતે આવવાનું કારણ કહી, સવાલ પુછ્યો.

“હું નિર્દોષ છું” શીલી કરગર્યો.

“બોલકુલ જુદી વાત, ઇ-સપેકટર જરાબી એનું ખરું માનતા ના મેં એને ખુન કરતાં નજરે નજર નેયોય, જુવો એના હાથે લાલ રક્તથી રંગાયલા છે, શું તમેજ એના હાથમાથી હથીયાર નથી લીધું કે હજુ પુરાવા નેમજોય?” નિર્દોષને ફસાવા રસ્તમના સાગરીદે સાહદત પુરી.

“જાંચું! જાંચું!! શું તું સોગંદથી કહેયકે તેં મને મારા બાપ તોલના મુરખીને મારતાં જોયો?” ગરીબ શીલી કગલ્યો.

“હા! હા!! એક વખત નહીં એક લાખ વખત” નહારે ટકુક્યો.

“ભલે તું મને ફસાવી આજે તું સુખી થજે પણ યાદ રાખજે ના-પેકાર, નિર્દોષની હાથ કહી ખાલી ન જશે” તે બહાદુર જવાન રડી પડ્યો.

“શીલી! શીલી!!” મેં તને દીલ આપ્યું તેનાજ બાપનું તેં ખુન કીધું? તે કેમ ખને? નહિ!! હું માનતીજ નથી. હા પણ પપ્પા બોલ-તાયા કે ‘શીલી, આગલ જમ પટાવીને કાંઈ પણ લટકો ફટકો કરવા જાઉંછ તેથી મને શક છે, રખે તેં મારા વહાલા એ ગુરસામાં આવી જમ...ઓહ! શીલી!! તું તારી પ્રીયાના બાપને ખૂતી?’ તે દીલકસ રમણી ધોધમાર ચક્ષુઓ મારફતે આંસુઓનો વરસાદ વરસાવી દયા માગતી ધપે, શીલીની આંખોમાં જોયું.

“પરવીન! હું દોષીત નથી,” હજુ તો શીલી વાક્ય પુરું કરે તે આગ-મચ પરવીન શુદ્ધિ વિનાની ચર્મ લોંચ પર પછડામ પડી.

શું નિર્દોષ ફાંસીએ જશે? શું ખરા ખૂતીઓ છટકી જશે?

શું ખુદાની ગેમી લાકડીનો અવાજ મંદ પડી ગયો છે? ખુદાને ખબર.

પ્રકરણ—૧૩ મું.

જ્યાંસુધી લોકો છે અલણુ ડગલે ડગલે,

ત્યાં સુધી મુખો ઉઝળે ઢગલે ઢગલે;

ચૂશે લોહી અજાનોના પગલે પગલે,

ધોળે દી'સના મવાલીઓ ફરી ચકલે ચકલે.

હવે આપણે એકવાર ફરીથી પેલી સુશીલાના ધર તરફ નજર કરીશું ત્યાં દેવ અને મહાદેવની જોડી નજરે પડતી હતી.

“હા ! હા ! હા ! ચાલ પાસો તો સવળો પડયોય દીકરા તેંબી અચ્છી બળવી જો” રસ્તમે જાંગુના કામથી ખુશ થવાથી શાખાશીનો વરસાદ વરસાવતાં બોલ્યો.

“એમા શું બડી વાત છે ખીરાદર, ઇન્સાનની ફરજ છે કે તે એકમેકને મદદ કરે,” શીલસુદનો ખાં બોલ્યો.

“અરે તમે બન્ને અકેલા શું વાતો કરો છો ? મારોબી બાગ કરશે. યા નહિ ?” સુસીલા, ઠમક ઠમક કરતી તે હેમકોને બનાવવા આવી.

“આવ ! આવ, ડીયર સુસીલા હું તારે માટે આજે ખાસ મોતીની માળા લાયોય જો તને ગમેય કે ?” આમ કહી સુંદર માળા જે પરવીન માટે શીલી લાવેલો અને તેને તીજેરીમાં મુકી હતી કે જે રસ્તમ હિચાપટ કરી લાવ્યો હતો તે આપી સુસીલાને ખુશ કરવાની કોશિશ કીધી.

“હુ-હુ ! માળામાં શું બળ્યું છે ? મને તો બા ! કંગન ગમે છે, લાવો માળા લાવો, ખીજી વેળા કંગન જરૂર લાવજો લાવશે ને ?” નખરાંમાઝે નકકરાઓને નખરાંમાં જકડયા.

“વારું તું જા ! ત્રિશ્કી મોડાને બંધોજસ્ત કર,” સુસીલાને હાલને કાજ પટાવીને બહાર કાઢી.

સુસીલા ગઇ.

“જો, જંગુ સમજ, ખાજી હવે સધળી તારે હાથ છે.”

“શું મારે હાથ છે ? ચોરી કરું ? લુચ્ચાઇ કરું ? શું કરું ? જરા તો ખુલાસાથી બસી મરની, તું વરી કંઈ પોટટી બોટટી હોતે તો જાનબી આપતે.”

“જો સીરયસ વાત છે. ધાધલ ધરપય ના કર.”

“પણ જરા બકી તો મર.”

“બુઢો તો ખાપરી ગીયોય પણ પેલુ વીલ ત્યાં એમનું એમજ રહી ગીયું.”

“હંહંહં, તેનું શું તું કરવા માગે છે ?”

“ઝોડાણીમાં લુસુજ નથી” રસ્તમે જાંગુને માન અકરામથી નવાજ્યો. “કમખખતમાં ભેળું છે કે નહિ, જો ખ્યાન રાખ, આવ વીલ તપાસી જો એ ઉપર મેં સર હોરમશાહની સહી કીધીય તું પેલો ‘મમદુ’ મવાલી

૩૦] આવી ૧૨ બુકો, રૂ. બેના મનીઓરડર કરવે દર માસે થર બેઠાં પુગાડીશું.

છેની તેને ખોલાવી આપી દે, એને એવાં મારા ધણા કામો કરી આપેલાં છે, એ બહુ વિશ્વાસુ છે. પેલું ખરું વીલ ધરની તીજેરીમાંથી તદ્દરાવી લાવવા કહેને તેને બદલે આય મેં તને આપ્યુંય તે વીલ મુકવા કહે સમજ્યો, ટુંકમાં બાજી નક્કી કરી નાંખ.”

“ચાલ, ત્યારે હું મમદુને ધરે બધ બધું નક્કી કરી નાખ્યુંય આજેજ રાત્રે કામ સરઅંજમ ઉતરશે.” બાંગુએ ચાલતી પકડી પોતાની બાજી સફળ થવાના બેહુદો સ્વપ્નેા જોતો રસતમ મુસીલાના મોંઢપાસમાં સરખત સાકીની મોઝમાં મશગુલ થતો પડ્યો રહ્યો.

અત્રે બણાવવું જોઈએ કે બાંગુએ આ કામ માટે રૂપીયા ૪ હજારમાં મમદુ સાથે પટાવી નક્કી કર્યું અને રસતમ પાસે તેના રૂ. ૫૦૦૦) ઓકાવાની શરત કરી હતી. દોસ્તનો ભરસો કેટલો તેનો આ નમુનો વળુઓ દોસ્ત દોસ્તને દો. હું પડી એવી મિત્રતા પર, હંફ પડજો એવી ફ્રેન્ડસીપ પર, સ્થાનત વરમજો એવા દોસ્તને નામને કલંક લમાડનારાઓ પર.

સ્ત્રીઓનાં દરેક જાતનાં દર્દો માટે જગમશહુર
સર્વોત્તમ શક્તિવર્ધક દવા

મહિલા જીવન

વધારે પડતો કે અનિયમિત અટકાવ, પ્રદર, લોહીવા, રૂદ્ધોપ, શરીરતું ધોવાવું, પેટમાં થતો દુઃખાવો, કમરમાં થતી ઢાટ, છાતીમાં ગભરામણ થવી, જીવ બળ્યા કરવો, બેચેની, ઝીણો તાવ, અશક્તિ, હીસ્ટીરીયા, જ્ઞાનતંતુઓની નમળાઈ, જોળો ચડવો, માથું કાયમ દુખ્યા કરવું, હાંફ ચડવી, અન્ન પર અરૂચી, ઉલ્ટી, ખાંસી, રતવા, જાડાની કમજોયાત, ગર્ભધાનમાં વિઘ્ન ઇ. દરદો માટે અકસીર પુરવાર થયેલ છે. સુવાવડ પહેલાં યા સુવાવડ પછી યા સુવારોગમાં આપવાથી શરીર તંદુરસ્ત અને રૂઢ પુષ્ટ બને છે. ડૉ. રા. ર.), ત્રણ સીસીના રૂ. ૫૦, ટ. ખ. જુદું. રૂ. ૨૦. ટ્રેડમાર્ક 'જેનસ' નં. ૩૦૨, દરેક શહેરમાં જાણીતા દવાવાળાને ત્યાં મળે છે.

અનાવતાર:—જે. એન. શેઠના. નડિઆદ.

હિંદુસ્તાનના મોટા એજન્ટ:—ચીમનલાલ પો. શાહ.

ગોવિંદ બીહારીજી, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ ૨.

પ્રકરણ-૧૪ મું.

કૃપા હોય કીરતારની, તો બાલખી ન વાંકો થાય,
ભક્તિ કરી ચાહો ખુદાને પ્રેમથી, કે પાપ દે થાય.

અકસોસ, દુન્યાનો કેવો ઇન્સાફ ? શીલી બેગુનાહ છતાં બંદીવાન બન્યો હતો, પાપીઓ પાપ કરી જ્યારે છટકી ગયા હતા, ત્યારે તે નીખાલેસ નિર્દોષ ઉંધા નશીબ ચક્કરના લખ્યા લેખની કારમી કસોટીમાં સપડાઈ ગયો. સચ્ચાઈને ચાહતા દુન્યામાં બેઆખર ભરેલી કલંકની કરશુ કારમી, કાળી તીલી કપાળે વલગાડી ચુક્યો હતો. હાથરે ! નશીબ ! નશીબ ચક્કરના ફંદામાં કોણ નથી ફર્યું કે શીલી બચી જઈ શકે ?

મોહબત કરો કે પ્રેમ કરો પણ કરમના લેખ;
ફળે જે કરમની તખ્તી પર લખાયલો મેખ.

તે બેગુનાહ બંદીવાન જેલની કાળી અંધારી કોટડીમાં પડી દુઃખનો દરવાવ રડી રહ્યો હતો. તે એકલો તરેહ તરેહના વિચારોથી મનમાં દુઃખી થઈ રહ્યો હતો.

‘પરવીન ! મારે માટે શું ધારશે ? એક વખતનો વહાલો ફીલી, તેના પપ્પાના પૈસાને ખાતર ખૂતી બન્યો. ઓહ !! મને પૈસાની કંઈ પરવાહ નથી. ફક્ત મારી પરવીન મને એટલુંજ કહે કે ‘ફીલી ! તું નિર્દોષ છે’ તો બસ ! હું મારી સરખતને મારા હસ્તા મો’ને ખુશીથી તાબે થવશ”

અરેરે ! બેરહેમ ફરતમ હીરામાણિક તેં શું કીધું ? બેગુનાહ તે બંદીવાન બનાવી હજુ ફાંસીએ લટકાવા માંગે છે ? શું તને ખોદાનો પણ દર નથી ? શું ‘અંતસ’ની આગમાં બળી જલી બીજને બાલવા માંગે છે ? નાકદર હજુબી ચેત અંતસનો અંત યાને અંતસનો અંજમ બહુ પુરો છે ? કર તે જો અહીંનું અહીંયાજ છે ! ‘મધર ઇચ્છા’ બલી હોય છે, પુરી નહિ ! દારૂગાએ આવી જેલનું દાર ખુલ્લું કયું ને કયું.

“આપકુ કોઈ ઓરત મીલનેકુ ચાહતી હય, બેજ કું ?”

“હા બાઈ બેજો, મુજ જયસે બદનામ હુવે આદમી કી પાસ બેજ ડો.” દારૂગો ગયો તે તે દીલકસ રમણી પરવીન કાલા શોકના લેખાશમાં સજ થયેલી આવી લાગી.

“ફીલી !” આમ કહી દોડતી કે પરવીન જેલની દરામણી કોટડીમાં

મળે વલગવા દોડી પશુ! શીલી, બે ડગલાં પાછળ હક્યો. “કોણ! પરવીન!” તે દુઃખ અને દલગીરી વચ્ચે જુમી પડતાં બોલ્યો. “પરવીન! મેં નહિ ધારેલું કે તું એક બદનામ થયલા અભાગ્યાને આ જમા ઉપર મલવા આવશે. પરવીન! શું તું મને ખૂતી માનેય?” શીલી દુઃખથી બેઆખલો બની જતાં તેણીના હાથો પોતાના હાથોમાં બચડી ક'દતાં બોલ્યો.

“બોલ! બોલ!! પરવીન! આ દુન્યાના થોડા વખતના પરાણા તારા વહાલાને થોડા મીઠા શબ્દો સુનાવ ને સંતોષી બનાવ.”

પરવીન શીલીને વલગી પડતાં બોલી “શીલી! એક ગાંડુ ઘેલુ ના બક હું તને ચાહુંય ને તેમજ ચાહતી રહેવશ હું તને ખુતી તરીકે નહિ પણ એક જીમરના હકદાર સુખ દુઃખના સાથીને મારા સાથી વહાલા તરીકે ઓલખુય ભલે દુન્યા માને ખુતી, પણ નથી હું માનવાની, રહેવશ સદા ગમે એવા હાદેસાઓ છતા વફાદાર જીમરને જાનથી.”

આહા! તે વફાદાર પ્યાર ભર્યા રાહત બક્ષનારા શબ્દોએ શીલીમાં મરી ગયલી આશાનો અગ્ની હિપ્ત કર્યો.

“અહા! ધન્ય છે, પરવીન ધન્ય છે, તુને તું તારા વહાલાને આખર તક વફાદાર રીતે વલગી રહી છે, એજ મા'રા દુઃખમાં ખુશાલીની જલતી જ્યોત છે, પરવીન! આપણો પ્રેમ સાચો છે તો મને આશા છે કે આપણે આ દુન્યામાં એક ન થશું તો પેલી ખુબસુરત મધુર મીનોષ જહાનમાં જરૂરજ એક થશું. પરવીન! તારામાં મારે માટે હજુમી જે જરા પણ લાગણી હોય તો મા'રા મરણ બાદ આ તારા વહાલાને યાદ કરી ગમગીનીના બે આંસુ પાડજે, પરવીન! આપણી સરજતે આપણને એક નથી કર્યા તો શું મુઝકો? એ તો જે કર્મમાં લખાયલું તેજ થયું ને બોદાની મરજી હશે તેજ થશે.”

“એમ ના બોલ શીલી! ના બોલ” એ તે કેટલો દુઃખદાયક દેખાવ!

“શીલી તારો ખુદા નગેહમાન થજો” ખુદા પાસે પરવીને મદદની આરજી કરી.

જેલરે ખંખારો માર્યો “બખ્ત હો ચુકા હય.”

તે બે પ્યારાઓને છુટા પડવાની જુદાઈની ધડી અવી ચુકી હતી, જેમ તેમ દારૂગો બન્નેને છુટા પાડી શક્યો, તે વજ છાતીવાળો જેલર

વટીક આ દેખાવ જોઈ ચક્ષુ બીણી કરવા વિના ન રહ્યો, બહા કહો કોણ આવો દયામણો દરામણો ખેદયુક્ત દેખાવ જોઈ આંખે બીણી કર્યા વિના રહે ?

“પરવીન ! છેલ્લી સલામ હવે તું મને ક્યાં મલશે ? પરવીન ? પરવીન ! ! પરવીન ! ! !” તેને તેણીના જે હાથે વચ્ચે ખાથોમાં જકડી લીધી. દારૂગાએ બન્નેને છોડવામાં. તેણી રડતી સુઝેતી આંખે “ફિલી ! ફિલી ! ! ફિલી ! ! !” પોકારતી જેલની સીડી ઉતરી ગાદીમાં બેસી ધર તરફનો રસ્તો લીધો. ફરી એકવાર ‘ફિલી’ એખલો—અકેલો—અટુલો પડી વીચારોના વમલમાં ઘેરાયો.

“બસ ! મારું વેર ખુદ જરૂર લેશે, મારા સુખને કચડનારને તે પરવર મહાત કરશે, તેની આશાઓના કાલ્પને જમીન દોરત કરી નાંખશે...હું ખુદ પરજ એને છોડું છું, મારા વેર કરતાં ખુદાઈ લાકડીને ફટકો જણુન છે.”

જે જીંદગાની ચાર દીનતી તો શા સારુ બલાઈ ન કરવી ? જગતની થોડા દીન માટેની મોહ, માયા, કાયા, છાયા, શા ખપતી ? ખાલી હાથે આવ્યાને ખાલી હાથે જવાનું છે, તો શા માટે નેક કર્મો કરી નામ અમર ન કરી જાય ?

પ્રકરણ—૧૫ મું.

આપણે હવે આપણી નજર મલખાર હીલ પર સુંદર ગંજવર ‘પરવીન—મહાલ’ તરફ ફેરવીશું ત્યાં આજે ધનત્રોર શાંતિ જણાતી હતી, રાત્રીના ખારના ઠંડા પડી ચુક્યા હતા, તે તરફ એક કાલો આકાર ઝાંખા પ્રકાશની મદદથી આગળ વધી રહ્યો હતો, તે આમ તેમ ચૂંચી આંખે કરી જમ. રમસો વટાવી પરવીનના રમમાં દાખલ થયો, પરવીન બર નાદ્રામાં પડી હતી, તે દલાહીય આકાર તીજેરી તરફ આગળ વધતાં, વચમાં ખુરશીની આંટી આવી જવાથી પડ્યો તે પડતા જે ધમ દમને અવાજ થયો તેથી પરવીન જાગી ઉઠી, તુરતજ પોતાના ઢોલ્યા આગળની સ્વીચ દાખી લાઈટ ‘ઓન’ કીધી. ઝડપથી ટક્યા તળેથી નાનકડી હાથી-દાંતના હાથાવાળી સ્વખચાવ માટે રાખેલી ઇમીટેશન રીવોલવર કાઢી બખાલી “હેન્ડલ અપ ! જરાખી હીલચાલ કરશે તો તું ત્યાંને ત્યાંજ મુવેલો

પકડશે." બહાદુર ધરાની બાનુની માથે પરવીન સુકો દમદાતી કરવા લાગી. છુમ બરાડા પાડી, બધાને એકઠા કર્યાં ટુંકમાં પોલીસ આવી લાગતા મમદુ કે જેને જાંગુએ મોકલ્યો હતો તેને પકડી લીધો અને તે પછી પોલીસે બધી ખરી વાતો મમદુ તરફથી મેલવી હતી તે બાદ તેનીજ પાસેથી સુસીલાના ધરનું એપ્રેસ લઈ પોલીસ મમદુની મદદથી સુસીલાને ત્યાં દરેડો પાડ્યો.

પ્રકરણ—૧૬ મું.

સુસીલાવાળાં મકાનમાં ત્યાં બંને મીત્રો જુગાર ખેલી રહ્યા હતા, રસ્તમના પાસા શરૂઆતમાં સવળા પડી હવે અવળા પડતા હતા, જીનેલું પથ્થુ હારી જતો હતો, એની આંખો સામી પાર્ટીના હાથમાં પડેલા ચકચકતા રૂપા તરફ પડી રહી હતી, તે પુરતજ ઝડપી હાથ ચાલાકી કરી જાંગુના બાગમાંથી રૂપાઓ ઉપર તડાપ મારી જેટલું નાણું હાથમાં આવ્યું તેટલું લઈ નાશી જવા લાગો પથ્થુ....." ઉભો રહે દગાબોર " એમ કહી જાંગુએ એક ચાકુ કહાડી તેના ઉપર ઉગામી, જેથી રસ્તમ જખ્મી થઈ ત્યાંજ પડ્યો એટલામાં સાંમેથી દરેડા પાડતી પોલીસ આવી લાગી તે જાંગુના હાથમાં ખેડી થોડા દીધા.

"ઇન્સપેક્ટર સાહેબ આએજ તે શખ્સ છે કે જેને મારી સાથે 'જીનુ વીલ તફડાવી, નવું વીલ' કેસવાનું સાદું નક્કા કયું હતું." મમદુએ જાંગુને દેખાડી પોલીસ આગળ ખરો એકરાર કર્યો. ફેન કરી બેરોનેટ અને લેડી હીરામાણેકને બોલાવવામાં આવ્યાં.

રસ્તમને ચાકુનો સખત ધા લાગવાથી પુપકળ લોહી ગયું અને તે વખત જતાં ગંભીર ઈર્ષા જણાઈ.

ઇન્સ...પે...ક...ટર સાહેબ, મા...ર...સ્ટેટ...મેન્ટ...નો...ધી...લો રસ્તમે પોતાનું આવી બનેલું જોઈ હવે ખરો એકરાર કરવાનું જરૂરનું વીચાર્યું તથા તે બોલ્યો હું સર...હો...રમજ...શા...નો...ખૂ...તી...ધું." રસ્તમ ઇન્સપેક્ટર આગળ પોતાનું 'સ્ટેટમેન્ટ' કરતાં પરવીન તરફ જોઈ બોલ્યો "પરવીન, મને...મા...ર...કર...જે...પર...વી...ન...મેં...મેં... અંત...સ...ના...અગતી...માં...બધી જ...લી તમે...ને...દુઃખી..... કીધાંય...તે...મા...ર...ક...ર...જે, પું...ને...શીલી...એક...થઈ..... સુખી...થ...જે."

ભણા કર ને જો અહીંનું અહીંજ છે, ખુદાઈ લાડકીનો અવાજ કેવો ગેમી છે ? ખુદાની ખુદરતનો ખેલ ન્યારો છે, ધુરાઓની ધુરાઈનો અંત ધુરો છે, બન્યો તે દોલતનો ચેત્રો, થયો તે દોલતમાં ઘેલો, પણ આખરે દોલતે શું નતીજો દીધો ? સઘળું અહીં મૂકી, ખાલો હાથે આવ્યો તેમજ કુકૃત્ય કરી ખાલી હાથે ચાલ્યો ગયો. મા-બાપને હીનપરતીમાં મુકીને રસતમ પોતાના દોસ્તની છરીનો ભોગ બની તેના કાર્યનો હિસાબ આપવા દાદગરે દાદારની દરગાહમાં ચાલ્યો ગયો. બનતી પહેલી તકે પોલીસે રસત-મને મોહડોનો એકરાર સંભળવા પછી ફીલીનો છુટકારો કીધો અને તે બેઈજતથી બચી કોર્ટ મારફતે છુટી ગયો.

પ્રકરણ—૨૬ સું.

બદનામ જે થાય, 'અંતસના અગ્ની'માં થઈ અંધ;
તેનો છેલ્લો આવે, બદનામનું "અંતસનો અંત".

સહવારના નવનો સુમાર હતો, ફાટેલા વસ્ત્રે એક સ્ત્રી બીબા માંગી રહી હતી. એક બાળુર્યા ઘસારાખંધ જાગુ ચાલતો આવતો હતો. ત્યાં પેલી બીબારણે એના પાસે બીબા માંગી એને અરાજ ઓળખીને લાવ્યો, તુરંતજ તેને તે અરાજ પીછાણ્યો.

‘કાણુ, સુસીલા ! તારા આ શું હાલ ?’

“હા ! ભઈ જહાંગીર ! હું અભાગણી પૈમાનેજ પરમેશ્વર ધારતી હતી, પૈસે કામના રહ્યો નયો અને ભાઈ રહેવાનો નથી. ભત્રા ભાઈ હું પૈસા લઈ નાહસી તો ગણ પણ મને દીવ્હી તરફ બદમાશોએ લૂટી લીધી ને આ હાલત કરી, હું બદનામ થતી રખડતી આ હાલતે હજુ બીબા માંગી છૂપી રહી છું.”

“શાંત થા. સુસીલા ! શાંત થા, ચાલ મારી સાથે ચાલ” તે સુધરેલો સેતાવ બોલ્યો.

“કાંઈ, ચાલુ ?” દુઃખના હાંદેશમાં તે જાન ભૂંચી ગયલી બામીની બોલી.

“મારા ભણા શેઠ સર હોરમજશાહ એંટીની બેટી પરવીન કે જેને મને ‘ખુનીને મદદ કરવા માટે ફાંસીએ’ જતો બચાવ્યો, ત્યાં કે જ્યાં હમણા હું રેહું છું, હું આજે તેઓના માયાળુ અશરા હેથળ છેડું ચાલ ! તુંબી ચાલ, તે જહેન દયાળુ છે જરૂરજ તે તારી આ હાલત જોઈ દયા ખાશે” પરવીનની અપકાર ઉપર ઉપકાર કરવાની રૂઢી રીતભાતની તારીફ કરતાં એકવારનો કારગો કે જે રસતમની ઉશ્કેરણીથી પોતાના ઉપરી મેનેજર

કઈ બહેનખરવાળા અમને મદદ કરે છે. તમારી જરૂરીયાત વેળા એમને માદ કરો

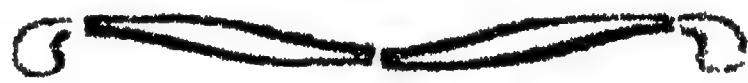
દીલી મારશકને તેના માનવંતા ઓઢા પરથી ઉખેડી નાંખી તેની જગા પચાવી પાડવા માટે અત્યાર સુધી કાંઈ પણ કાળા ધોળા કરવાનું બાકી ન રાખ્યું, તે બધી પરવીનની ભલામના લક્ષણો માટે તારીફના ઉદગારો કાઢતો હતો.

“નહિ! નહિ, ભલા ભાઈ નહિ, શું પરવીનને ત્યાં? જેના ઘરમાં અંતસનો અગ્ની પ્રકટાવી હવે ત્યાં આશરો માંગવા જઈ? કયે મેઢે જઈ? નહીં! નહીં! તેના કરતા મરવુંજ બહેતર.” દીલનો દંખ ન ખમી શકવાથી સુસીલા કકલી પડી.

“બહેન!” વાહ જાંગુ વાહ! આજે તે સુસીલાને બહેન કહી પોકારી ખરેજ નેકાની સાથે ફરવાથી બાકે વેળા નાપાકો પણ સુધરે છે તે આપણે જહાંગીરના દાખલા પરથી જોયું છે. “બહેન! ચાલ, પું ફીકર ના કર, ખસ પું મારી સાથે ચાલ.”

“હું મારા ભાઈની બહોંમ આગળ લાચાર છું,” ભાઈની તે ધર્મની બહેન પરતાવો કરતી બોલી.

“ગઈ ગુજરી છુટી જઈ મારી સાથે પરવીનને ત્યાં આવ,” ખન્ને જણે પરવીનને ત્યાં જવાનો રસ્તો લીધો.

પ્રકરણ—૧૮ મું.

નેકાનો રાહ ધરજો, ફતેહ તમારીજ છે;

બદીથી દુર રહેજો, નામ જગમાં અમર છે.

દુન્યામાં આજે જ્યાં જોઈએ છીએ ત્યાં ખસ આપણે પ્યાર, પ્યારને પ્યારના કીરસા અને કહાણીઓ વાંચીએ છીએ અને સાંભળ્યે છીએ, બહેન છાપાઓ, ચોપડીઓ સીતેમાઓ, નાટકો અને માસિકામાં નજર કરશું તો આ પ્રેમનીજ વાતો નજરે પડશે. પ્રણું ખરું વાંચવામાં આવશે કે કાઈ પોતાની પ્રીયતમને મા કીંવા આપે ના કહેવાથી નાસી જઈ લગ્ન કીધાં, તો વળી કાંઈએ પ્રેમમાં હાર મલવાથી આપઘાતનું ખુરું પગલું ભયું. એવી એવી કંઈએક કહાણીઓ આપણને જણાશે.

પ્યારનું રહસ્ય શું છે? પ્યાર શું છે? વગેરે જાણવા પીછાણવા વમર કેટલાક પાગલ પ્રેમીઓ એક બીજા સાથે પ્રેમમાં પડી જઈ ઉલ્લસમાં આવી જાય છે પણ તેમાનાં કેટલાકને પ્રેમનું ભાન પણ હોતું નથી, અને તેવાઓ ખખોઆની બોટી, ખાલી, ખાલીને રસ્તે દોરવઈ જઈ પોતાનો નીરાશમાં નાશ કરે છે. આજ કાલના પ્યારની પાછળ ખુરી, હવસી,

વાસનાઓ રચી રહી છે, અરેરે, વાંસનાના ગુલામો પ્યારના પોકળ દંભી તત્વ હેઠળ પારકા ઓરને સાથે જોડે, ખુરો, આડો ક વ્યવહાર કરે છે, અને સંતતિનું ધુરં પરીણામ આવતાં તેઓ વિચારોના વમળમાં ગોઠા ખાય છે અને તેને સમાજ યા ક્રોમ પારકાઓ, પતિત ધણી બારે નોંધ કરી હઠધુત કરે છે. અને તે હવસી ગુલામ પોતાનું મોઢું બીજાઓથી છુપાવી દે છે.

દુન્યામાં જવલેજ કોઈ બહાદુર, હીમતવાન, નજરે પડે છે કે જે કદી પોતાના પ્રેમ માટે શરમાતો નથી પણ પોતે સધળાને કહેતો દેર છે કે ‘અમારી સ્વીટહાર્ટ!’ જ્યારે દુઃખો પડે છે ત્યારેજ પ્રેમની પરીક્ષા થાય છે, પ્રેમની પરીક્ષા વેળા ધીરજની બહુજ જરૂર છે.

પણ સખુર ! વાર્તાથી બહુ, બહુ દુર જવા માટે ક્ષમા ! ! ! પરવીન ! પોતાના પરવીન મહાલમાં એખલી બેઠેલી હતી ત્યાં જહાંગીર, સુસીલાનો હાથ, હાથમાં લઈ દાખલ થયો.

“ભલી બહેન પરવીન ! હું એક દીલના દંખથી દુઃખી થતી બાઇને તમારી માયણુ પનાહ પે. પીતી છાયા માટે લાવ્યો છું, દોરંગી દુન્યાનો ફટકો ખાઇ, આજેજ થયેલી એ દુઃખી એક અભાગણી અમલા છે. હું ઠચ્છું છ કે જેમ મને મારી બક્ષો પનાહ આપીછ. તેમ તમે આ બહેનને તમારી નોકરીમાં રાખી તમારી પનોતી પનાહમાં લેશો.” જહાંગીર ખરાં દીલનું પહેલીવાર પોતાની જાંઘીમાં બોલ્યો.

“કાણ ! સુસીલા ?” અબજાથી તેણીની સાડીની સોડ મોઢા પરથી ઢિગાડતાં પરવીન મીઠા સ્વરે બોલી.

“હા ! હુંજ અભાગણી, તમારો મધુર આશ્વરો શોધતી દુઃખની હારેલી દુન્યાના ચક્કરમાં પીસાયેલી, હું હુંજ કમનસીબ ચૈારત છું.” પરવીન આગળ ગુંઠણ મંડીએ પડતાં સુસીલાએ દયા માગી.

તેણીની પીઠ પસવારતાં પરવીન હતી “આવ ! આવ બહેન, હેય માણસ છે, ‘માણસ માત્ર બૂલને પાત્ર’, તું મહ ગુજરી ભુતી જા, હવેથી તું અહીંજ મારી અ.યા તરીકે રહેજે.”

‘મહેરબાની, આભાર તમારો’ સુસીલા બોલી.

“અરે, હેશાન શા માટે ? હેશાન તે પરવરનો માન, એક નાચીઝ મનુષ્યે, મનુષ્યનો હેશાન માનવાની જરૂર નથી,” ભલી એ બલાઈ બતાવી. પણ ખુદરત ખુરાનો ખુરો અંજમ કરવા સુકતી નથી.

એક દીવશ સુસીલા અને જહાંગીર બન્ને કાંઈ પરવીનના કામસર

૩૮) “દુક ખર્ચે”, મુશળ કેમ જશે ?” ૩૩૦ પેજ પુસ્તક રૂ. ૨) ચોક્કસ બાકી છે

ટેક્ષીમાં બાહેર જતા હતા તે ટેક્ષીને અકસ્માત થયો સાંમેથી એક બીજી મોટરે ટકર લગાવી જેમાં બન્ને પાપીઓ તત્કાલીક મરણ પામ્યા.

*

*

*

જુરો આવે ‘અંતસના અંત’નો અંજમ;

જે જુરી સોજતમાં ગુમાવે ખાનદાનનું નામ.

“પરવીન-મહાલ” એક વરસના બહુજ કંટાલા મરેલા ગાળા પછી જરા ગાળ્યો હતો. કારણ આજે પરવીન અને ફીલીના લગન હતાં સર હોરમશાહની વરસી પછી કંઠપણ ગડબડ ધાંધલ વગર તેઓ સાચાં પ્રેમીઓ પ્રેમની પરીક્ષામાં પાસ થઈ પરણી પરવારી ગયા હતાં.”

આજના જમાનામાં એકવાર બેઠરકારીયો લાડકા કરી મુકેલાં દીકરા દીકરીઓની મરણથી સાંધેલા કારણમાં હરકત નાંખવી એનું પરોણામ માખાપો માટે દાઈવાર સારું આવતું નથી અ.વ. નાંબુક મામલા વખતે માખાપોએ ધીરજથી શાંતીથી ઉંઠો વીચાર કરી પગલું ભરવું પડે છે. કારણ કે જ્યાં પ્યાર પેવશ થયો. ત્યાં તે વીરવ હતાવજ્યું પગલું કોઈવાર ભારે થઈ પડે છે.

ફેવરીટનો ફેલાવો.

એટલો તો અસાધારણ મોટો છે કે તેને પુગી વલવાને અમને તેનું લવાજમ આગ પર લેવું પડે છે, મુંબઈમાં પણ બીલો મોકલી શકાતાં નથી, તેમજ લવાજમ પૂરું થવે વધુ વખત રાહ જોવા વિના કામના બોળને પુગી વળવા માટે ફેવરીટ મોકલવું બંધ કરવાની ફરજ પડે છે.

એજ કારણે છુટક નકલ વેચનારા અસંખ્ય એજ’ટોના નામેનાં લીસ્ટ અમો છાપી શકતા નથી. મુંબઈ સુરત અને હિંદના દરેક બાણીતાં શેઠ-રામાં અમારાં બન્ને પ્રકાશનો (ફેવરીટ, તથા વાર્તા વિભાગ) છુટક ધૂન વેચાય છે.

મુખ્ય એજ’ટો—મુંબઈ—આર. એફ. અચારીયા કાફરડ મારકેટ, વીહલસ—રેલ્વે બુક સ્ટોલ.

વાર્ષિક લવાજમ આખા હિંદમાં પોષ્ટેજ સુધાં-રૂપીઆ બે, હિંદની બહાર પોષ્ટેજનો રૂ. ૧૧૧ વધુ. (જો વાર દાખલને લીધે પુગાડી શકાય તો)

“વાર્તા વિભાગ” નો ખાસ વધારો.

પટાલ પાણી જહેરી નાગણુ! ^{થાને}

સેંકડો સીનેમા, નાટકો, વાર્તામાં ન મળે તેવી ગજબ મોઝ
તથા સંસાર છતવાની ચાવી પુરી પાડતી—
ચાલુ વાર્તા—

લખનાર—રતનશાહ એફ. અમ્બારીઆ.

(આમણાં સાંધણુથી ચાલુ)

જહાંગીર સાથની છેલ્લી ધમાધમીમાં તેણે થોડું ધણું મળ્યું હતું, અને તે તો તેને સાકરને પાછી પોતાની પક્ષમાં આંજી નાંખવાને ખાતર, સાડા બે દીનનો નવાખ બની જઈ ફડાફડ છિડાવી કઢાડ્યા ! બાકી, મીમાં કહાં તો કહે—જ્યાંનાં ત્યાં ! !

અને સાકર ?—પારસી સાલ્યામાં જુદદીન બહા !

ધણા વખતથી પોતાની અસલીયાત પર જવાને સલીમ માટે તબખી રહેલી તે તેણીનો અરમાન પુરો ઠાધો. પણ એ માણસાઇપણાને બદલે જનાવર જેવી હવસી જેહરીથી જાંદગી ગુજરનારી નાસ્તીક નકટી કાંઈ એટલાં ઉપરજ સખર પકડીને બેસનાર હતી ? જો તેમજ હોત તો પછી દોજખના કારતુ કામજ શું હતું ? ઝહનમ જેવી ચીજની હસ્તીજ શેની હોય ? તો પછી દુન્યામાં સ્વરગ ને નરકનો તફાવતજ શેનો રહેત ? સખળે બહેસ્તનીજ બુબાંદી નહીં રહેત ?

*

*

*

“કયુંજ તૂમનો બહોત શહેઝાદી બલખેલી બન ગઇથી કયું ? અબ કયસી થીકાને પે આ ગઇ ? જહાં પૈસા દેખા વહાં જલદીજ ફીસલ જાતી ઓર મુજકો જૂલ જાતી, મગર બંદા સલીમ કે સીત્રા તેરા કબી ચારા હય ?”

વાધરાની ગેરહાજરીમાં સલીમ સાકરને આવી રીતે અવાર નવાર તાણા દપલાં મારતો અને સાકર તે તાણાં હસી હસીને સ્વીકારી લેતી !

ગમે તે પથુ સલીમ મવાલીનો મવાલી, દુન્યાથી હબરેલો અને પહેલે નંબરનો બદમાશ, વલી બદમાશોમાં વસી તે પુરેપુરો પાખંડી બનેલો, અને મેલી વીણથી સાકરનો આંખો જીવન્ન વસ કરી લીધેલો, તે કાંઈ સાકર જેવી ગમે એવી ચરીત્રવાળી ઓરતનાં ફંદામાં ફસાય તેવો ન હતો.

તે બળ્યતો હતો કે પોતે જે જે મીઠાસદાર મીઠાઇમાં જુરી ચીને તેણીને ખવાડી દીધી હતી તેથી તેણી તેને જનમ સુધી છોડી શકનાર હતી નહીં, તે તેણીને હરદમ તવલાવતો, સતાવતો, પૈસા કહડાવતો, છુમ પડાવતો અને એક ઓરત કે જેણી બલા બલા મદોને હથેલીમાં નચાવતી તેજ બે અખત્યાર ઓરતને પોતે તાબે કરવાને પોતાના દીલથી તે મગરૂરી માનતો હતો.

જહાંગીર સાયના સહવાસ દરમ્યાન સાકરે ઠીક ચાંચડની ચરખી જમા કરી હતી, જે કળાથી-પ્યારથી-દમસમથી-રફતે રફતે સલીમ ખેંચ્યો જતો હતો.

જહાંગીરનાં ગયા પછી વાધરો જેમ થોડાક અરસામાં કડકો દાન થક ગયો, તેમ સાકરખી કડકી દીન થવા આવી હતી !

વાધરો તેણીની પાસે ભરથારનાં ઓયાં દેહડ પૈસા કહડાવતો, અને સલીમ એક આશકના ધાકથી પૈસા ઓઠાવતો, એટલે બન્નેને પુગી વળવા માટે સાકરને વળી કાઈ સફર ખીલ્લુ શોધવાની મોટી અગત હતી !

સાકર જે માંગેલું નહોં આપતી તો વાધરો ધુમ મલીદા જમાડતો ને ચીડરાં ફાડી મોટું રમખાણ મચાવતો.

વળી સલીમને તેણી કહેતી કે મારી પાસે કંઈ નથી, તો તે ઘેર છોડી ચચારને આઠ આઠ દહાડ ચાલી જતો, જેથી સાકરને સલીમની ગેરહાજરીમાં પોતાનું ધર બાણે કડવા આવે એવું લાગતું ને સલીમ વગર તે એક તાજ લેવટી લોઢી પર સેકવા મુકી હોય ત્યાં દરીવાની મછી પાણીમાંથી બહાર કાઢી હોય તેમ તરફડીયાં મારતી હતી !

આખરે કંઈ કંઈ બાહને પટાવી સટાવીને તે આવતો કરતી અને તેના હિપકારમાં સલીમ, રોકડા, ગરેણાં ગાંડાં, ધડીયાલ, વાટી, બંગડી બરેલી સાડી વગેરે નારવાડીને ત્યાં નીશ બેઠેલાડી આવી જુગાર ને દારૂના લખથી ત્રુપ્ત થતો ત્યારેજ ધરાતો.

જરા પથુ પૈસાની આનાકાની સાકરે બતાવી કે તેણીને કેમ રૂમ-રૂમ બોલાવવી તેની “માસ્તર કી” સલીમના હાથમાં આવી ગઈ હતી અને એ રીતે જેમ ગાય કસાઇને ધારે-તેમ જેઢરીલી સાકરને સલીમજી પુરો પડતો હતો.

જે જે જવાન કે ખુદાઓને સાકર પોતાની મોહીનીથી ફસાવતી હતી તે સધળાઓનું વેર એકઠો સલીમજી તેના પાસેથી વસુલ કરતો હતો !

જુઓ, એખી ખુદાનીજ ખુદરત કેની ?

આવા મામલાથી સાકરને તેના ખીજા માનીતાઓ તો નહીં -પણ જહાંગીર વારંવાર હૈયે ચડી આવતો-અને વાધરા ને સલીમની સુજે જહાંગીર જેવા માણસ સાથે પોતે ચલાવેલી ચાલ માટે અત્યાર નવાર પરત લે કરતી હતી.

અલખત તે પસ્તાવો એક ચ્યારના કરતાં પૈસાની પાંતીનો વીશેષ હતો ! ખરેખરો પ્યાર તો તેણી સલીમને અર્પા ચુકી હતી. તેણી સલીમનાં હાથમાં જે યા જનમ સુધી પૂરેપૂરી વેચાઈ ચૂકી હતી, કે જેવું જોડાણ હજારો સાટાખત અને લાખો લગનથી ન યાય તેવું કામ સલીમને ખચકોલી એક ચપટીભર ચીજે ખજાણું હતું.

સલીમ જેવા અફલાતુન જહુમરને છોડી તેણી મહીનાઓથી જહાંગીર સાથે કેમ રહી શકી તે એક અર્વાચીન મોજેજોજ સલીમ સમજતો હતો, બાકે વખત સલીમ જહાંગીર ઉપર વહેમાયો પણ હતો કે તેની વસીકરણ વીદ્યા તે તોડતો હતો કે શું ?

એક દહાડો વાધરો રાત્રે ખુબ ટંપાળ ચહાવી ખુબ લેહરમાં સાકર માટે ખુશ ખમર લાગ્યો.

“સાકર, સાકર, કાંઈ ગેઈ, સમજેછ કે આજે “આંક ફરક”ના છક્કા પંજમાં ધણ હું હારી ગયો તે મને એક નવા દોસ્તે સો રૂપીઆની મદદ કરી બચાવી લીધો મારી પાંસે જે હતું તે સાદ ચર્મ ગીયું ને એક અરધીખી પાસે રહી નહીં, છાંતો પાણીખી ખીયારાએ તેનેજ પીવારયો તું શું ધરેછ તે કાણ હતો ?”

“હોસે કેમ બાજબાહિ પઠાણ બઠાણ કે મુસલમાન ! તમારો દોસ્ત વરી ખીજો કાણ હોય, પણ પછી તેનું શું ?”

અરે મુસલમાન ને પઠાણ તો તેના આગળ પાણી ભરે ! આવ તો કેયાનનપહેલવાન છે-નરો પહેલવાન ! સાકર શું તારી આગળ તેની તારીફ કરું અહાહા ! ખારસો સાત પુટ તો હયો ને મોહણું તો એવું ગુલે ગુલાબ કે હું કેહુંછ કે બેહરતી રસતમ પહેલવાનનીખી એવી પેશાની નહીં હોશે ! એક તંબુ થોડીને રૂપીઓ રૂપીઓ ટીકાટ કહારી હોય તો તેને જોવા હજારો બૈરા કુટાકુટ પારે ! !”

એહ ! હા-હા-હા-હા ! એ શું બકાજ, એટલો બધો સરસ છે ! તાદરે તો એક દાદરો અહીં લાવોનો ?”

“ઓ ધૈસ, હું જરૂર લાવશ. હજી તો આજે પહેલ વહેલીજ પીછાણ પરીજ, એક તેની “નરગીસ” નામની નાલ્લી બહેન છે, તેનો વર બે ત્રણ વરસથી જુદોજ રહેજ, તેઓને સાથે મેળવી આપવાનું કામ તેને મને સોંપ્યુંજ, જો તેમાં હું કંઈ ફાવ્યો તો એ પહેલવાન શેઠરીયાર આપરોજ છે !

“અહં, તે તેની બહેન એમ વરથી જુદી કાંય પરી ?”

“લે,—એટલુંજી વરી નહીં સમજતી ? નરગીસ કહે તો જીણી છે પણ ખુબસુરતીમાં તો બધું જેવીજ ગુણે ગોલાખ છે, જ્યારે નરગીસનો વર મારા જેવો સકર મંદેરી સીધી જેવોજ છે, તેથી નરગીશે ક્રોડે જરા જીવ બહેલાવ્યો હોશે, તેથી તેનો વર રીસાયોજ ને નરગીસને તેરતો નથી !”

“તેથી શું તમે બેઉ માટી બેયરને એક કરી આપશો ?”

‘શટ’નહીં ! દો શીર આપસમે લડાના, એ તો બડા સવાબકા કામ હય ! બેઉ માંથી સીધે સલુકે મધ્યાં તો સહી, નહીં તો પછી આય બાળુખી બંદો છે. જોઈ લઈશું.

પ્રકરણ—૪૨ મું.

વાધરો જેને જેર કરવા માંગતો તેને કરી શકતો. તેને દેખાવ, રાખ, તોર દોર બધું એવું હતું કે, સમો માણસ સ્વપને પણ જાણી ન શકે કે તે આવો વીંટી પરનો નંગ હતો !

અને સાકર પોતાની આંખનો ઇસારો એક તીર સમાનજ ફેંકતી જે તીર ધારેલી જગાએ એવો તો આખાદ જઇ પડતો કે તેને વીંધીજ નાંખતો !

ખોદા કરે ને આવાં બીલોરી જોડાં દુન્યામાં હોમજ નહીં ને, હોય તો બહુજ થોડાંજ જીવવા પામે ! નહીં તો દુન્યા હજાર વરસ ચાલતી હોય તો સો વરસમાંજ વગર શકે અતમ થઈ જાય !

એક દીને રાત્રે વાધરો પેલા કાષ્ટ કહેવાતા પહેલવાનને લઈ દોડધામ કરતો આવી લાગ્યો. અને સાકર ને સક્ષીનનાં પોકારો મારી ઘેર ગળવી નાંખ્યું.

“જી-જી આવીજ !”

“તે તુને કેટલી હાંક મારું કાંઈ ગમતી ?—આય આપરે ત્યાં કમાનીયન રસતમ પહેલવાન નવે જનમે આવી લાગાજ તે જોતી નહીં કે ?

હવે ચંદ્રેઝમાં ધરાનની આગલી જાહેજલાલી પાછી ફેલાશે, અને જર-ચેસ્તી ટોળાની બોલખાલા થઈ જશે!"

"હી હી હી હી!" સાકર પોતાના સપલજની ઝખાંદરાણી ખડખડ હસી પડી. "આવોજ, તમુને જોષને હું ધણી ખુશી છેલ્લું!"

"ડગલો ખમલો કહારો, માયાં પરથી કહોંગર ઉતારો—ધેર તમારુંજ છે, ખેસો, ખાવો, પીવો ને મજલ કરો—કંઈ શરમાતા ના. તમારી તારીફ મારા ધણીજ કેટલા દહારથી કરતા તા: કે તમે ધરાંનીઓમાં એક અજબ પેશાનીના માણસ છેવ. ને હું તમુને જોષને હરખાઈ ગેષ્ય કે ખરેખરજ તમે નકરો પહેલવાનજ લાગોજ"

"થુમે મારા ઠારીપ ખારોય તે થુમારા લાયખી છે, હું મુંબઈમાં ઘેણા વારપ કહારી, થુમારા જેવા છજરાક ને ખુશ્સુરત છોકરી બોલ નેહી જોયા વાઈ ખુદા તમેને સલામત રાખે. બોલ છોકરા બચ્યાં છે કે?"

"છોકરામાંખી હું ને છોકરીમાંખી હુંજ—હી હી હી! મારા વર એવા આકરા ને લોકની સેવા ચાકરી કરનારા પરમાર્થા છે કે છોકરાં બચ્યાંની જાજલ નહોં હોય તેજ સારી! કેમ પછી તમારાં બેહન નરગીશનું શું થયું તેનો વર ઠેકણે આવેચ કે, નહોં તો—"

"અરે સાકર હું જરા અહીં જઈ આવુંજ હું, તું એવણુ સાથે વ તચીત ચલાવ, શેહરીયારજ, હું જરા અહીં કામ છે તે જઈ આવુંચ હું, તમે સુખેથી અહીં ખેસજો. જરા અહીંની હવા તો જો જો, અલખત તમારી બાહન્ડરની વાડી જેવી હવા તો નહીંજ હોય કેની?" અને તે હસતો હસતો ત્યાંથી વીદાય થયો.

સાકર, છાંતા પાણીની ખાટલો અને તે સાથની ખીજ સામગ્રી એક ટીપાર્થ પર મુકી શેહરીયારની લગોલગ બેઠી અને એકી તગરે ટીકાને તેની હંચાઈ, તેનો ગુલાખી ચહેરો, રાથોડી હાથ પગ જેવા લાગી અને તે ઉપર મુજબની ખીજ ત્રીજ વાતો ચલાવતી રહી.

સાકરનું ચાલાકી ભયું વર્તનજ એવું નીરદોષ ઢપનું હતું કે હરકોઈ માણસ તેને જોતાંની સાથેજ તેણીને માટે હંચો વીચાર બાંધે.

"જરા લેવનીજ શરમાવોચ જ્ઞાના? શેહરીયારનો એક રાથોડી હાથ હંચકા ખાટલો આગળ કરતાં તેણી બોલી." મરેરે તમારું દીલ ને મોહણું એવું લોહીયાર છે કે હું ચાર ઘડી જણે ખાઉ પીકું નહોં ને તેજ જોયા કરું, હું તમારી આગળ બેઠીય તે કેવી લાગુંજ, જણે એક હાથી આગળ મગતરું! હી હી હી!"

૪૪] આ સંપૂર્ણ વાર્તાની મોટી ચોપડી તૈયાર છે, ચીના સાથે રૂ. ૧

“આલોજી હું જાણ, હવેથી મને ભાઈ-ડર જાવાના છે ને ફેળી ગારી નેમ માલેછ.”

“અરે નહીં રે-ત્રેન તો ઘડી ઘડી જાણ ને નહીં જ્ઞાની મલે?”

“હાજી ટ્રેન્થે ઘેણા છે, પણ તે ભાઈ-ડર ઉભો રહેથો નાથી.”

“અહં હં હં! તે ભાઈ-ડર ફાસ્ત જતી હોશે. પણ તમે જશો તો મારો વર ગુસ્સો કરશે. એવણુ આવેનેજ જાનેની? કેમ, મારી આગળ બેસવા નહીં ગમતું?”

“આરે નેહીરેજી થામે તો ફારેસ્થા છે, હું મારી આંખથી બેસું, લેખીન મને ઘેની આવાઈ થાયછ.”

અંતે એભાર પેભારની વાત કરતાં વાધરો આવી લાગ્યો અને થોડીક પોતાના ફેડની આગતા સ્વાગતા કરી તેને ટ્રાંકાઉડ સ્ટેશને માથે મુકવા ગયો.

શેહરીયારને જતી વખતે સાકરે બીજી વખત આવવાની અને સાથે નરગેશનેબી લાવવાની ઘણી બોલણા બોલસી કાઢી અને તેના જંગી હાથના પંજામાં પોતાનો નાજુક નરમ હાથ આપી સેંકહેંડ કરતાં ઘણોવાર હાથ તેણીએ તેના હાથમાં મુકી રાખ્યો.

શેહરીયાર ઘણોજ ખુશ થઈ ગયો અને બીજીવાર આવી ફરેસ્તાસમ છોકરી આગળ આવી બે ઘડી વાતો કરવાનું તેનું મન જરૂર લલચાયું.

શેહરીયારની ઉંમર ચાલીસેકની હતી. તેના દેખાવનું વર્ણન કરવાની જરૂર નથી. લાંબી મુંછ, મોટો ગુલાબી ચહેરો અને પોહળાઈ ઉંચાઈ અસાધારણ હોવાથી તે એક પહેલવાન જેવોજ લાગતો હતો. તેની બહેન નરગેશની ઉંમર ઓગણીસની હતી. તેણી બેજ વરસથી ટ્રાઈ મીસ્ટ્રી નામના પારસી સાથે પરણી હતી પણ સંસાર સુખી નહીં નીવડ્યો અને હાલ ભાઈને આશરે પડી હતી. તેના ભાઈ શેહરીયારનો ભાઈ-ડરમાં ફક્ત કુટની વાડી હતી. અને પાંચ પઠસે સુખી હતો.

શેહરીયારે ભાઈ-ડર પુમવા પછી નરગીશ આગળ વાધરા તથા સાકરની પુષકળ તારીફ કાઢી અને એવા પ્રમાણે માણસોની દોસ્તી થઈ તેથી તેઓ સુકાના કરવા લાગ્યાં.

શેહરીયારે કહ્યું કે “તારા વર સાથ સલાહ કરી અપાવવાનું વાધરાએ માંથે લીધું છે. ને જો નહીં માને તો કાયદાથી તેને જોર કરવા તેને કહ્યું છે. અને તે જોર કરશેજ કારણકે કાયદા કાનુનથી તે ઘણો હુશીયાર ને જાણુકાર છે; વળી એક દહાડો તુંને સાકરે મારી સાથ બેલાવી છે. આપણે જઈ આવશું.”

નરગેશે હા પાડી, અને તે બંને ભાઈ બેહને એક દહાડો સવારથી વાધરાના પેરાણા તરીકે તેને ઘેરે હિતરી પડવાના ઠેરાવ કાઢ્યા.

પ્રકરણ—૪૨ મું.

[પાપ કે પાપનો બાપ ? સળનો સફા ! કસોટી-ઢીકરાના ઘરમાં ચોર ભરાયો-તે પણ ચોર કોણ ? સગો બાપ ! સંભોગનો ભોગ ! બનાવતી મરણ તે વળી કેવું ? એક ફકીર તરફની મોટામાં મોટી દોલત શું ? માત્ર એક શબ્દ ! નવા શીકારની તૈયારી ! ભૂત મરે ને પક્ષીક જાગે !! ચોરને ઘર મોર !!]

આજનો સુધરેલો જમાનો પાપ કે ગુનાહની સજા મલે એવું માનતો નથી, તે ખુદરતને પિછાણતો નથી, અધમ કૃત્યથી કરતો નથી, બસ-“આજકી બાત આજ, કાલ હવે ઓર અલ્લાહ હવે !” બ્યારે ધનસાન હરકોઈ દોઝખી કામો કરે છે ત્યારે તે એમ કદીખી વિચાર કરતો નથી કે તેને મોડે વહેલે તેની સજા થશેજ તે માહોમ પોતાની ખુશાલી અને મોઝની ધુનમાં વણ્યો જાય છે.

પણ પછી-? જુઓ, ખાનખલાદુર જહાંગીરશાહનો અવતાર ! !

જહાંગીરે ગમે એવી ચોખ્ખી જાંદગી ગુજારી, અનેક ભલામી અને પુણ્યનાં કામો કર્યાં, તે છતાં સાકર જેવી બદનત સ્ત્રીની જાલમાં તે ફસ્યો; પોતાનાં બૈરી, બચ્ચાં, ઓષ્ઠો, ખાનદાન, સર્વ ભૂલો જઈ જધું ધુળમાં નાંખ્યું, તે શું પાપ નહીં તો પાપનો બાપ હતો ?

એક માનવી મરી ગયા પછી તેને બેહસ્ત મલે છે કે દોઝખ તે કોઈ એવા જતું નથી, પણ જીવતાં જીવત અહીં ને અહીંજ જે પાપની કાતીલ સજા ભોગવે છે, તેજ આપણને બોધને ધડા લેવાનો છે એક ચોર ચોરી કરે તો તે એક સાધારણ માણસથી પણ છુપ્યું રહેતું નથી ત્યારે ચોરી કરતાં મોટા ગુનાહ કરે તો તે ખુદાથી કેમ છુપ્યું રહી શકે ?

ખા. ખા. જહાંગીરશાહની હાલની કમનસીમી તેનાં પાપનેજ આભારી છે તે કોણ ના પાડી શકે એમ છે ?

તે એક ધણી કે બાપ છતાં પોતાના બૈરી બચ્ચાં આગળ જાહેર ધર્મ શકતો ન હતો, પણ બગીચાના એક લાકડાંના પેટારા પર ચઢી બારીનાં વીનીશનમાંથી ચીમાદને ચોરી છુપીથી બોધ સધ્યારો મેળવતો હતો, તેમાંથી તેનાં નશીબે દગો દીધો, અને તે કમખખતીના ઘેરાયલાની હિપર એક રસ્તે ચાલતા સીપાઈની નજર પડી, અને તેને ચોર સમજી

ગલચીમાંથી પકડી તેને પેટારા સુધાંજ જમીન પર “ધરા” દબને પટકથો. અને તેનાં લયલીત અવાજથી જ હાંગીરનાં કુટુંબી, બાહેર શું ઘોંઘાટ હતો તે જોવાને જમતાં જમતાં દોડી આવ્યાં.

વડા દીકરા સોહરાએ તે કાઈ ફકીર જેવા છુટા સખશને સીપાઇઓના ડંદુખા ખાતો બચાવી લીધો. તેને દુરથીજ “ખખરદાર” કરીને અવાજ કીધો અને ત્યાં દોડી આવ્યો.

સોહરાએ જોતાંજ સીપાઇઓ તેને મારતા અટકી ગયા; કારણ કે હમણાંજ થોડા દહાડા થયા સોહરાજ તરફથી પતેલીની બક્ષીસ તેઓને મળી હતી; અને તેથી તેને ‘ખખરદાર’ કહી તે ફકીરને મારતાં થોળાવ્યા એટલે તેઓ દાંહે બાંહે થઇ જઇ અટકી ગયા.

“શું છે ? મારા કંપાઉડમાં આવ ગરીબ ફકીરને તમે લોક હેરાન કાંચ કરો છ ?” સોહરાએ સીપાઇઓને પૂછ્યું.

“જી, નહીં, એ ચોરી કરવા માટે તમારી ખારી ઉપર ચઢતો હતો તે મેં એને નજરે નજર જોયો. તેથી એને પકડ્યો અને નાહસી નહીં જાય તેથી અમારા સરેસ્તા પ્રમાણે જરા ડોહરો કાઢ્યો, અધી વાત મુકી, પહેલે તમારું કંઈ ચોરાયું હોય તો તપાસી જોવો.

સોરાએ પાછળ ફરી પોતાની માતા અને બાઈ મહેનનાં મોંઢ લાણી જોયું. અને પછી કહ્યું—“નહીં અમારું તો કંઈખી ચોરાયું નથી.”

“તે બનવા જોગ છે !”

તે સીપાઇએ કહ્યું. “કારણ કે જેવો ચોરી કરવા જવાની તૈયારી કરતો હતો તેવોજ મેં એને ઝીલ્લી લીધો ! તમારાં સારા નસીબે મારી એની ઉપર નજર પડી ગઈ તે ઠીક થયું, નહિ તો એ પોતાના જોડયાઓને બોલાવી લાવી અરધી રાતે તમારા ઘેરમાં ખાતર પાડ્યા વગર રહેતે નહીં.” અને એટલું બોલી તે મારની કળથી જમીન પર પડેલા ફકીરને એક લાત મારી ઉઠાડવા લાગ્યો.

“છટ છટ, તમે લોક એક બુજ્જમ માણસને એમ ના કરો.” સોહરાએ કહ્યું.

“ઠીક છે અમે એને ખડી હીફાજતથી ચોકી પર લઈ જઈશું પછી કાંઈ છે ?” એક ખીજો સીપાઇ બોલ્યો.

“ચોકીપર જાને વરે ? એને કંઈ અમારો ચોરી કરી નથી ?”

આ સંપૂર્ણ વાર્તાની મોટી ચોપડા તૈયાર છે, ચીત્રો સાથે રૂ. ૨. [૪૦

“ચોરી કરી નથો, પણ ચોરી કરવાની કાશીશ તો કરી છે ? તે ચોરી કરવા બરોબરજ છે.”

“મરે રે!” વચમાં દીનબાઈ ખેલી ઉઠ્યાં.

“આવો અથા તથા યહ રહેલો ખીયારો ફકીર, જેનાં ચીટરાંના ઠેકાણાં નથી, તે ચોરી શું કરવાનો હતો ? સોહરાજ, ખાવા એ લોકને સમજાવ ને ખીયારો ગરીબને છે. રવ.”

“હા, મમા મનેખી એને જોઈને ધણીજ દયા ઉપજેછ એનું મોહણુંજ એવું ગરીબ ગાય જેવું છે કે એવા ચહેરાનો માણસ ચોરી કરે એ માનવા જેવુંજ લાગતું નથી, ખીયારાનું બેળું બરોબર નહીં હોશે તેથીજ અહીં ભટક્યા કધો હોશે.”

અમારાં બંને પ્રકાશનો ઘર બેઠાં

મલવાનું વાર્ષિક સવાજમ.

ફેવરીટ બાર માસના રૂ. ૨

વાર્તા વિભાગ ... રૂ. ૨

પોષ્ટ સાથે

ફારેન પોષ્ટેજ પ્રત્યેકનું રૂ. ૧ વધુ.

(અથવા શીલીંગ પ.ચ.)

ચાલુ બહાર બહારના લાવ.

ઉપલા બે માહેલાં કાઈબી પ્રકાશન માટે.

૧૪૨' સંગ્રહ કાલમ એક રૂચના ૦-૮-૦

૧૪૩' હોઠી કાલમ એક રૂચના ૦-૧૨-૦

આખા પેળના રૂ. ૧૨-ફેવરીટના

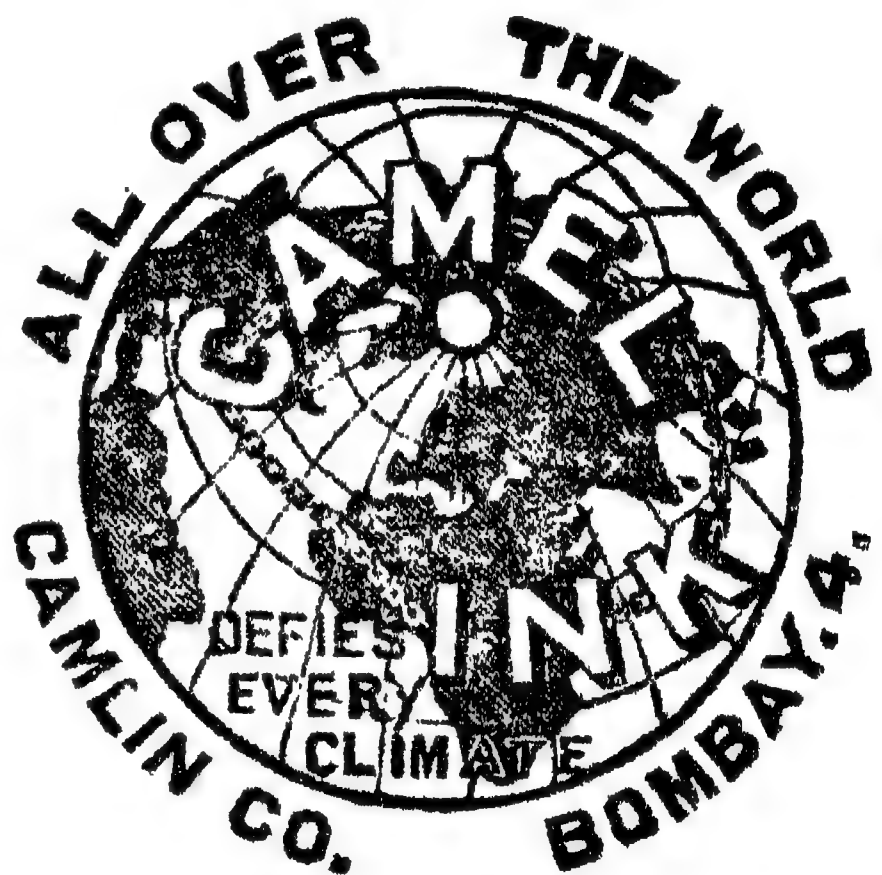
.. .. રૂ. ૬ વાર્તા વિભાગમાં

પ્રથમ વહેવારનું ડે.

‘ફેવરીટ’ ન્યુસપેપર એજન્સી,

ડે. અચારીઆ, કા. મારકેટમાં,

મુંબઈ.

કેમલ બ્રંડ.

મુંબઈ ગવર્મેન્ટ ખાતામાં,

મ્યુનીસીપાલિટીમાં,

યુનીવર્સિટીમાં,

બી. બી. રેલવેમાં,

કાઠીયાવાડ સ્ટેટ

વગેરેમાં વપરાય છે

અને સોનાના ચંદો મેલવ્યા છે

એજન્સી બાવતાવ માટે—

દાંડેકરની કાં.

શાહી બતાવનારા, મુંબઈ—

નવું ડે. પોસ્ટ નં. ૧૯૦, રામબાગ,
થેડી જમશેદજી રોડ, આહીમ મુંબઈ.

ફોન નં. 61158.

“જોવો સીપાઇઓ, કંઈ નહીં તો મારે ખાતર આમ માણસને છોડી દેવ. તે કંઈજ કસુરવાર નથી તે એને વીશે હું કંઈખી ફરીયાદ કરવા કે એને ચોક્કીમાં પુરવા દેવા ઇચ્છતો નથી.”

“જો તમે શેઠ એમજ કહેતા હોવ તો અમે અહીંથી એને છોડી દેવા તૈયાર છીએ, પણ ભવીષ્યમાં સંભાળજો. આવા એક સપડાવલા માણસને જતો મુકવો એ કાંઈ વખત પસ્તાવા જેવું બને છે.” એક સીપાઇએ કહ્યું અને સંધ્યા બણે સોહરાજને સલામ કરી પેલા ફકીરો અવતારને ત્યાંજ પડતો મેત્રી ચાલતી પકડી.

સીપાઇઓ ગયા પછી સોહરામે પેલા ફકીરને હાથ આપાને જમીન પર બેઠેલો ઉઠાડ્યો, અને તેને કંઈ જમવાનું બેઠવું હોય તો તે આપવાની ખુશી બતાવી.

તે ફકીર (જહાંગીર) હિલો થયો, એટલે સોહરામે અને તેની માતાએ કંઈક દીલસોઝીથી તેને અનેક સવાલો પૂછ્યા, જેનો એક પણ જવાબ આપવાને બદલે તેની આંખમાંથી આંસુઓની ધારા વહેવા લાગી.

આ દેખાવ જોઈ દીલસોઝીથી દાઝીને દીનપાઇ અંદરથી એક ઠેલો બરીને જમવાનું લાવી અને તેની નજદીક ધવું.

પણ તે ફકીર કે જેના જીગરની અંદર દુન્યાબરની ઉઠલ પાઠલ થઈ રહી હતી તેને ખાવાની ચીજ ઉપર દીલજ કેમ લાગે?

તે તદ્દનજ નરવશ અને નીશોશ જેવો થઈ ગયો હતો. તેના હૈયામાં પાપનો કાપ ને બબરો પશ્ચાતાપ ગોચા કલ્પાંત ઉઠાવી રહ્યો હતો.

સોહરામે તેને બે છુક ખાઈ લેવા ગમે એટલી વીનતી કીમી, પણ ફોક્ત, છેલ્લે તેને ફક્ત બે હાથ પોતાના કપાળ ઉપર ઢાંકી દીધાં અને નહીં ખાવા માટે માફી ચાહી, અને તેને ત્યાંથી વિદાય થવા ઇચ્છ્યું.

અફસોસ! તેનાથી આ અજબ સંજોગી દુઃખ સહણ થઈ શક્યું નહીં, તે છતો ખાપ છતાં પોતાનાં ખચ્યાંને બેટી શક્યો નહીં, અંતે સોહરામે તે વીચીત્ર જેવા ફકીરના હાથમાં એક પાંચ રૂપીયાની નોટ મુકી અને કંઈખી ખાઈ પી લેવા કહ્યું.

તે નોટ તે ખાપે સ્વીકારી અને પોતાના દીકરાની પીઠ ઉપર હાથ મુકી “જીવતો રહેજો દીકરા” એટલા આશીર્વાદના શબ્દો બોલી, તે એક-દમ ત્યાંથી એક ઘેન્ના માણસની માફક ચાલી ગયો.

બસ! જહાંગીરનું દીલ હવે દુન્યાદારીથી એકદમજ ઉઠી ગયું.

તેને આખી જીંદગીમાં નહીં ખમી શકાય એવાં દુખો અને અપમાનો છેલ્લો સાકરથી છુટો પડ્યા પછી—ખમ્યા હતાં પણ આજે સીપાઇઓએ લાત મુકીથી પોતાનાં ઘેરમાંજ તેને ચોર સમજીને ગુંદી નાંખ્યો. તેવું ઇનસલ્ટ અને વેદના કાષ્ઠ કાઢે તેને સહન કરી હતી નહીં, તેના બૈરી ખમ્યાનું મોંઢ જોવાનો ને તેઓને સુખી જોવાનો અરમાન હતો તેમી પુરો થયો. હવે તે ત્યાંથી નીકળ્યો તે ગાયા મોતનેજ ભેટવા ગયો. થોડેક દુર જવા પછી તે રસ્તામાંજ દુટ્ટી પડ્યો, અને બેમુદ્દ હાલતમાં એક કુત્રાં મીસાલ એક ઠેકાણે પડી રહ્યો.

રસ્તે જતાં આવતાંઓખી આવા એક રસ્તે રખડતા ફકીરને માટે કાણુ પરવાહ કરે? મોટી રાત સુધી તે ઉઠ્યો નહીં, એટલે એક સીપાઇએ પોતાની ફરજ સમજી તેને ગાડીમાં નાંખી હોસ્પીટાલમાં મોકલી આપ્યો.

*

*

*

હોસ્પીટાલમાં દોઢ દિવસ સુધી તે બેમાન હાલતમાં રહ્યો.

તે પછી સેજસાજ સુધ્ધીમાં આવતાં તેને પોતાના બેટાને મળવાની તગર કીધી અને એક ગાંડા માણસ મીસાલ લવવા બકવા લાગ્યો.

તેને એન શીવર થઈ અને પવન થયો. જે દરમ્યાન તરસો તથા ડોક્ટરોને તેને સંભાળવો પણ ભારે થઇ પડ્યો.

અંતે એક દીને તે મરતી વખતની સુધ્ધીમાં આવ્યો.

હોસ્પીટાલ માહેલા એક નોકરને બોલાવી પેલીજ સોરાબે આપેલી રૂપ્યા પાંચની નોટ તેને બક્ષીય કીધી અને તેને ઠેકાણું આપીને કહ્યું કે ફલાણે ઠેકાણે જઈ ફલાણા માણસને બોલાવી લાવ, તેના આમલ મને અમતની વાત કરવી છે.

તે નોકરને પાંચ રૂપીયા મળેલા હોવાથી તે આપેલે ઠેકાણે તુરત ગયો અને ત્યાંથી જઈ, મરવા સુતેલો એ ફકીર કાંઈ અગતનું કહેવા તરત બોલાવતો હતો એમ સોહરાબને કહ્યું.

“મને બોલાવેછ? તું કાંઈ ભૂલતો હોશે! કાંઈખી ફકીરને હું ઓર-ખતો નથી.” સોહરાબે કહ્યું.

“સાહેબ, હાલ પુછપરછ કરવા ને વાતચીત કરવાનો વખત નથી, તમે તરત મારતી મોટરે ચાલો, નહીં તો તે શું કહેવા માંગે છે તે તમે જાણી શકશે નહીં ને તેનો પ્રાણુ ચાલો જશે.”

સોહરાબ તરતજ પોતાની માતાની રજા લઈ હોસ્પીટલમાં દોડી પોહ્યો. પેલા મરવા સુતેલા ફકીરને જોતાંજ સોહરાબે તે દિવસનાં ફકીર

તરીકે તેને તરતજ પીછાડ્યો, અને તેના હાથમાં સેક્રેટ માટે હાથ આપી તે શું કહેવા માંગતો હતો તે પુછ્યું.

પ્રથમ તો તે ફફાર ફરીથી ઘોષમાર રડ્યો, બ્યારે છાતીને મોટીક ખલાશી આપી ત્યારે ધ્રુજતે અવાજે બોલ્યો.

“દીકરા, તારો આપ જહાંગીર તમે લોક ધારોજ તેમ ખરેખર મરી ગયો નથી પણ હજી જીવેજ.”

“હૈં ! એ તું શું જાહેજ, તેવજ તો મુંજાઈમાં આજ કેટલો વખત થયો રેલવે તળે કચરાઈને ગુજરી ગયાય ને—”

અને અત્રે તે બ્યારે તે દીકરા આગળ પોતે કલકતેથી ઉપડ્યો ત્યાંથી તે પાછો તેની સાલગ્રેફને દીને તેનાં ધરે હેલ્થો આવ્યો હતો ત્યાં સુધીની સઘળી હકીકત ખરેખરી કહી દીધી, અને તે બીના તદન ખાનગીજ રાખવાની તાકીદ કીધી.

જે સાંભળી તે નેક દીકરો રહી પડ્યો. અને ફકોરો અવતારના આપને બેઘડક લેતી પડ્યો.

“દીકરા—માગ આગલાં બનાવતી મરણ પછી મારો જે કાંઈ વાસ્તો હીમ્સો તમે લોકને ઘટતો હતો તે મળી ચુકાય. પણ એક મોટામાં મોટી દેલત જે આજે તુને આપવા અહીં વેર મેં બોલાવ્યોય તે એજ કે પોતાની પરણેતર, પછી તે ગમે તેવીબી હોય, તેને છાતીને પરાઈ બેરીનો ભરસો કરતો ના, અને ગમે એવી લાલચ બતાવે પણ તેના હાથમાં ફરતો ના.”

અને અહીં તે કમખખત પીતાં મોહતની તાણ તોડમાં પડ્યો. ગોયા તેનો જીવ માત્ર ઉપડું કહેવા માટેજ લટકી રહ્યો હોય તેમ છાતી ખલાશ કીધા પછી તે મરણ પામ્યો.

ઓ જેરીલી નાગજી—સાકર ! આ તારો કેટલામે બોગ ?

(અપુર્ણ.)

આ “જેહરી નાગજી” !—દીલ ચકલમ કરનારી, પાને પાને મોંહુ પમાડનારી, રસીલી આખી મોટી વાર્તા, ચોપડીના આકારમાં તૈયાર છે. કીંમત રૂ. ૨) ઠે. કાફરડ મારકેટ, મુંબઈ.

બાહેર પડી ચુકેલાં પુસ્તકો:—

૧ થી ૧૬ નંબરની વાર્તાની ચોપડી

ખલાસ થઈ છે.

- ૧૭ અદેખાઈનો અંધાપો
- ૧૮ નાર નીરાધાર
- ૧૯ પર ક્રોધી પ્રેમ
- ૨૦ પૂર્ણ પતીવ્રતા
- ૨૧ રૂપની રાણી
- ૨૨ હિંજીલીનો અંત
- ૨૩ ચતુર ચાતુરી
- ૨૪ કુદરતની કરામત
- ૨૫ પરણું યા તો મરું !
- ૨૬ પ્રેમ શક્તિ
- ૨૭ ડોળતી દયાનત
- ૨૮ તોખમમાં તલેશમ
- ૨૯ બળવંત બળીદાન
- ૩૦ દિલાવર દિલખર
- ૩૧ ફોકતનો ફાંસો !
- ૩૨ કન્યા કસોટી !
- ૩૩ તગદીરનું ત્રાણુ
- ૩૪ કમજબતીના પારાવાર !
- ૩૫ પ્રેમનો પરમાર્થ
- ૩૬ ખુશસુરતીના ખેલ !
- ૩૭ ગમ્મતનાં ગાખરાં
- ૩૮ માયાકુળ મહિલા
- ૩૯ દયાનત તેવી બરકત
- ૪૦ બહેમની વિપતી,
- ૪૧ પ્રેમનું પ્રબળ !
- ૪૨ વફાની પુટલી !
- ૪૩ ખુને જીગર !
- ૪૪ 'અનાથ યુવતી'
- ૪૫ નાજનીન મહેઝબીન !
- ૪૬ "કરપીણુ કારજો"
- ૪૭ "કુળવંત કળી"
- ૪૮ બુલબૂલ કે બળા ?
- ૪૯ નેકગદ નરગેસ
- ૫૦ વિર વનિતા

- ૫૧ દગાબાજ દુન્યા.
- ૫૨ નકલી નામદ
- ૫૩ દગાઈ કો'ની સમાઈ ?
- ૫૪ ભપકાબંધ ભરથાર !
- ૫૫ "ભોળપણનો ભાર"
- ૫૬ વિવાહ પછીના વિધન !
- ૫૭ નાદાનીનો નતીજો.
- ૫૮ એક તાગડો.
- ૫૯ "વનમાગી વનિતા."
- ૬૦ ગરીબીનો ગજબ.
- ૬૧ પવિત્ર કે પાપી ?
- ૬૨ વેશવાળ પછીના વાદળ !
- ૬૩ બે હમાન કાણુ—મરદ કે ઓરત !
- ૬૪ અકસોસનાં આંસુ
- ૬૫ "પાપી પત્ની"
- ૬૬ દિલની સામ્યી
- ૬૭ કમાલ કોમિડી !
- ૬૮ નિરાળા નિરખન
- ૬૯ બલાનું બલું !
- ૭૦ ખુદાને દારનું જોડું
- ૭૧ મમાજીક સંકટ.
- ૭૨ દિલાવર દુશ્મન
- ૭૩ પરણ્યા પછીની પંચાત.
- ૭૪ પુનર્મિલન
- ૭૫ જસુસ કે જાદુગર
- ૭૬ સદગુણી શહેરીમાર
- ૭૭ 'નવાણું તયની નવી !'
- ૭૮ મુરાનું મુરું
- ૭૯ તક્રોબરીની તોજેશ.
- ૮૦ માયાનો મોહ !
- ૮૧ "ઓરત કે આકૃત ?"
- ૮૨ "જોડખાઈની જંગળ !"
- ૮૩ 'ચીલ ઝડપ'
- ૮૪ વફાઈમાં વમલ !
- ૮૫ ફરે તે ચરે !
- ૮૬ નાસમજ નાદાન.
- ૮૭ પ્રેમનું પરીણામ !

Printed by Moolchand Kasandas Kapadia at "Jain Vijaya" P. Press

SURAT & published by Ruttonsha F. Acharia

Crawford Market, BOMBAY. 1

નંબર ૮૮ મી આવતી વાર્તા, નામે—

“પણોતી પુટલી.”

આવતી તા. ૧ લીએ બહાર પડશે.

Leading Firm For

Reinforced Concrete Construction

**Simplex Concrete Works and
Construction Company.**

**Efficient execution of Contracts and skilled
Workmanship, Our Tile and Marble
work a speciality.**

Important works completed:

“Lakshmi Insurance Building,” “Prospect Chambers,”
“Al-Abad,” “Sun Rise,” “Queen’s Court,” “Gool Mansion,”
“Din-Daisy,” “Laxmi Nivas,” “St. Joseph’s Convent School”
(Panchgani), “Thackersey School Building,” Suna Mahal, etc.,
etc., etc., etc.

Specialists also in:

Coloured Cement Plaster Work

Concrete Road Construction.

Asphalt Roads and Roofing.

Always Consult:

**Simplex Concrete Works &
Construction Co.**

**Engineers, Contractors & Manufacturers,
“La Citadelle,” Queen’s Road, BOMBAY.**

TELEPHONE-24640. TELEGRAMS-“SIMPLEX” BOMBAY

